NĂM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ 2881 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ SÁU 22 OCTOBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE Nº 6497

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$60	2$60	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9 00	4. 50	2 . 25	
Ngoại-quốc.	14 00	7 . 00	3 . 50	
Các làng và các công-sở.	10 00	5 . 00	2 . 50	

Mua báo có thể bắt đầu từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : V. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix compris dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$50 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$45 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Lớp vũ-bị ở Hà-nội

Nước Nam ta bao nhiêu năm nay, vì cái tục trọng văn khinh võ, người trong nước chỉ lấy văn nhã làm trọng còn việc võ thì không mấy người để ý đến. Lại thêm không biết vệ-sinh, cách ăn uống lối cư xử, đều chỉ gớp sao hay vậy, không biết cẩn thận giữ gìn; thói cũ nọi theo, đến bây giờ thành ra cái kết quả rất xấu, là người mình phần nhiều mình mẩy không được nở nang, chân tay không được mềm giẻo, gân xương không được cứng mạnh. Sức người đã không được khỏe mạnh, không đủ sức làm việc, thì còn vì đâu mà có được cái tinh thần hoạt bát, chí khí hăng hái, làm nổi được những việc ghê gớm phi thường; dân-tộc Việt-Nam thành ra một dân-tộc yếu hèn ở cõi Viễn-đông, nguyên-nhân cũng có một vài phần tại đó.

Ở cái buổi bốn bể giao thông cạnh-tranh kịch liệt này, không những là đua tài đua trí, đua văn học, đua kỹ-xảo, nếu muốn sức nước thường mạnh, thế nước thường vững bền, chiếm được cái địa-vị ưu thắng ở trong trường thiên diễn, thì lại phải rèn đúc lấy cái tinh thần thượng võ cho quốc-dân. Kia xem ở các nước văn-minh bây giờ, đức-dục vẫn là cần, mà thể-dục cũng không ưng hoãn, văn-học: khoa-học vẫn lấy làm trọng, mà võ-bị học cũng không dám khinh, gây nên được cái nền giàu mạnh như thế, có phải là ngẫu nhiên đâu.

Hiện nay ở xã-hội ta ở các trường công, một tuần lễ cũng có bớt ra mấy giờ dạy thể thao, để giữ gìn sự khỏe mạnh cho học trò; hội thể-dục thì các nơi mở ra cũng đã nhiều, người mình được nhờ các giáo-dục mới, và kiến văn ngày thêm rộng rãi, tư-tưởng cũ cũng đã đổi đi được nhiều, cũng đã biết sự thể-dục là có ích, cũng đã chuộng những sự tập luyện chậy nhảy, không chuyên theo một lối văn-nhược như xưa, đó cũng thật là một sự thay đổi hay, thật đáng mừng cho dân-tộc Việt-Nam ta sau này.

Đến ngày chủ-nhật 24 octobre này, ở Hà-nội sẽ lại bắt đầu mở trường luyện-tập võ bị Pháp-Việt, người Nam từ 16 tuổi trở lên, đều có thể được vào học, mỗi tuần lễ hai lần. Vậy bá con ta tưởng nên hết sức hoan-nghênh lớp học ấy; những người sức khỏe không mạnh thì nên theo học đã đành, những người khí-lực không được bằng người, lại càng nên theo học lắm; những người làm công việc không bị thì giờ bó buộc, nên rủ nhau đến học đã đành, những người tuy bị thì giờ bó buộc, tưởng nên bớt sự chơi sự nghỉ để học cho thạo nghề và mạnh sức; còn đến bạn thiếu-niên học sinh ta, thì càng nên theo học lắm, trước là giữ lấy sự mạnh khỏe cho đủ sức học-hành, sau là luyện tập lấy nghề võ là một nghề rất quí báu ở đời nay, và rèn đúc lấy cái tài hữu dụng, không những là mong bổ ích cho thân mình, cho nhà mình, mà lại mong có chút bổ ích cho tổ-quốc đồng-bào về sau nữa.

Lại còn thế này nữa, không nói đâu xa, hãy nói ngay ở nước Pháp, từ ngày thi-hành cái lệ cử quốc giai binh (người trong nước ai cũng phải đi lính một lần) binh lực một ngày một mạnh, quốc thế một ngày một tôn, không những là dằm thắm hun đúc lấy cái tinh-thần thượng võ cho quốc-dân, mà trong nước khi nào cũng sẵn có binh để phòng khi hoạn cấp. Cái lệ ấy chưa thi-hành ở Đông-dương, người mình chưa được hưởng cái phép hay ấy tốt thấy. Nay cái trường luyện tập võ bị này mở ra, chủ ý để rèn tập cho người mình ai cũng biết nghề võ, ai cũng quen việc binh, ý cũng rất tốt, phép cũng rất hay, tuy chưa có cái chế-độ cử quốc giai binh mà cũng có cái tinh-thần cử quốc giai binh. Vậy không những là bạn thiếu niên ta nên cổ võ hoanh nghênh, mỗi tuần lễ bớt ra chút thì giờ, để học tập lấy nghề qui báu, mà những người có con em, tưởng cũng nên hiểu những cái lợi ích to lớn, vui lòng cho con em đến học, xin đừng giữ cái tư-tưởng hủ lậu, cho việc binh là dữ, việc võ là nguy, mà đối với trường luyện tập võ bị này, lại tỏ ý nhạt nhẽo thờ ơ thì hay lắm.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 19 Octobre 1926

Nước Pháp

Một sở thuộc-địa

Tại Maihouse đã đặt một sở thuộc-địa để mở-mang việc giao-dịch của thành-phố ấy với các thuộc-địa.

Một cuộc bay

Các phi-hành đại-úy Guilband và Bernard dự cuộc bay từ Pháp đến Madagascar đã đỗ xuống ở Port-Etienne.

Syrie

Việc bình-định đã xong

Ở Damas có tin rằng M. Ponsot, tổng ủy-viên đã thanh-tra tất cả miền trước kia là nơi sào huyệt của giặc. Ngài đi đến đâu cũng thấy rất là yên ổn.

Nước Anh

Cuộc hội-nghị đế-quốc

Cuộc hội nghị đế-quốc đã họp ngày hôm nay. Hội đồng có xét đến cái vấn-đề quan-thuế của các thuộc-quốc.

Hà lan

Việc phê-đề nước Đức

Quan tượng-thư nội-vụ có tuyên ngôn rằng chính-phủ Hà lan không cho phép phê-đề trở về nước Đức.

Nhật bản

Đảng dân-chủ

Đảng dân-chủ nước Nhật định chọn thành Osaka làm nơi chính-sở trong sự vận-động và cuộc bầu-cử này mai.

Việc tài-chính

Bộ tài-chính quyết-định không cho tăng khoản chi tiêu về việc cưỡng bách giáo-dục, mà vì việc đó là tân pháp, thì có lẽ bộ ấy sẽ hợp-ý với bộ hải-quân.

Trung-hoa

Tin về Phùng-ngọc-Tường

Phùng ngọc-Tường có tuyên-ngôn rằng mình sắp lại cất huy dân quân để đối-huỳ với quốc-dân quân, đánh đổ cái đế-quốc chủ-nghĩa, và khôi-phục sự tự do và cuộc độc-lập cho Trung-hoa.

Tỉnh Chiết-giang tuyên-bố độc-lập

Tỉnh Chiết-giang tuyên-bố độc lập, như vậy chắc là tỉnh ấy đã kết liên với Quảng-châu.

Nước Bỉ

Một cái biên kỷ-niệm

Bruxelles. — Tại một trường học ở Veviers, đã đặt một cái biên kỷ-niệm ông thứ dân nghị-viên nước Ý Matteoti, vì khi còn nhỏ, ông ở nước Bỉ. M. Vandeerselle diễn-thuyết có nói ông mất tại cái phương danh bất hủ. Sinh thời, ông Matteoti chỉ chuyên về việc bảo-hộ bọn bần-dân.

(*Indopacifi*)

HỌC-SINH HOA-KỲ DU-LỊCH THẾ-GIỚI

Trong tháng septembre mới rồi 450 học sinh Hoa-kỳ đã đáp tàu *Ryndam* đi du-lịch thế-giới. Có các vị giáo-sư, chị vợ các vị giáo-sư, các y-sĩ, và khán-hộ cũng đi cùng.

Trên tàu ấy có đủ các đồ dụng tiện nghi cuộc sinh-hoạt tối-tân. Có một tờ báo mỗi ngày xuất bản một kỳ do các học-sinh biên tập.

Quốc-vương nước Xiêm có mời học-sinh qua chơi nước Xiêm, và học sinh đã nhận lời.

CÁC GIỐNG CÔN-TRÙNG HẠI MÙA MÀNG

II

Trong một bài trước, ta đã nói về các giống côn trùng làm hại mùa màng. Nay ta muốn bàn về cách trừ giống côn trùng ấy rất là giản dị, không tốn tiền. Không tốn tiền nhưng không phải là không tốn công.

Các cách ấy cũng nhiều. Muốn trừ mỗi giống, lại phải dùng một cách.

Giống cuốn chiếu là giống khá dễ trông và dễ trừ. Vì ít khi giống ấy làm hại đến nhiều lắm, vì số nhiều giống chim ăn châu chấu, và làm cho cái sẽ nó không tăng nhiều quá. Châu chấu thì vợt bằng rậm. Nhưng muốn cho đỡ tốn thì giờ, và vợt mỏi lắm lại phải bớt lấy, thì ta nên chế cái rậm nặng hơn, và ở đáy nên thêm một cái tải, để châu chấu vào rậm thì bị giữ lại trong tải không ra được nữa.

Vì châu chấu ấy cũng không phải là bổ đi, gà vịt cũng thích ăn. Nếu châu chấu nhiều quá, thì cho vào nước sôi cho nó chết, để dùng làm đồ bón đất.

Bọ xít khó trừ hơn, vì mồi trông không thấy, và cái mùi khó ngửi, nên chính chim cũng có khi không thích ăn.

Dáng rậm mà vợt bọ xít cũng được. Buổi sáng hay buổi chiều, kéo dây làm cho cây lúa rung động, bọ xít rơi xuống nước, thì nhiều con cũng chết. Những nơi nhiều bọ xít quá, thì chỉ có một cách mà thôi, là cách cắt lúa đến sát mặt đất, rồi đốt nó đi. Bọ xít nhiều quá thì lúa thế nào cũng hỏng, thà rằng đốt đi, cho khỏi lây sang ruộng khác.

Hoàng-trùng thật đáng ghê nhất. Nhiều con ở trên cành bay trên lá. Cái sâu nó trông thường lắm với cái màu xanh cây, nhưng trông thấy nó ở chỗ lá ăn dở dang bị đốt thì biết ngay. Muốn trừ hoàng-trùng thì phải nhặt hết giây, bay làm cho rơi xuống nước cho nó chết đi, nhất là khi nó vừa mới lột xác. Nhiều thứ sâu, gà vịt thích ăn. Khi lúa hãy còn non, sẻ thì thế vịt nhỏ vào cho nó trở sâu lấy đi.

Trong một bài sau sẽ nói về loài hoàng-trùng ở trong thân cây lúa, khó trừ hơn.

CÂU CHUYỆN MỘT QUAN BIỆN-LÝ BỊ SEN-DẰM ĐÁNH

Một tờ báo Tây có đăng một chuyện sau này:

Hiện nay ở Belgrade người ta đương nã một tên phạm tội sát nhân trốn đi mất. Một bữa quan biện-lý xét cái án ấy đương đi chân cả chơi, thì bị hai người lính sen-dằm đến bắt. Vì họ kêu hình dạng người bị bắt giống như hình dạng tội-nhân nói trong tờ thông cáo của sở cảnh-sát. Quan biện-lý bị bọ cầu đến áp trát đóng được đem ra khỏi cái giới hạn ấy.

Ông lại có thể tựa vào điều 15 trong bộ Thương luật Pháp như sau này: « Trong việc tranh tụng, quan thẩm phán có thể tự mình bắt đưa trình các sở cảnh để trích lấy điều gì thuộc về việc tranh tụng ấy. »

Ông muốn hiện người xét-ty ấy về tội làm đảo công được. Tội làm đảo hay là bỏ-thả, hình luật Tây phạt từ 1 năm đến 5 năm tù và từ 50 đến 3.000 *francs*.

Ph. h. L.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Tôi hàng ngày xem báo thấy ngài có lòng tốt chỉ bảo những điều pháp luật. Vậy nay xin ngài bỏ ít thì giờ quý báu chỉ cho tôi việc như sau này, tôi lấy làm sẽm tạ ngài vô cùng:

Ngày 5 Janvier 1925 tôi còn tòng sự ở Hà-thành có kỳ vay bộ một người đàn bà có nhà cửa một món nợ là 300 $ của tây đen viết văn-tự làm 300 $ trả làm 10 tháng. Người ấy trả được phần mười cả 10 tháng không có chịu lại một xu nào. Nhưng đến hôm đem trả các biên lai của Tây đen để lấy văn tự lại, lại muốn vay 300 $ khác. Lúc ấy tôi không ở Hanoi nữa, người Tây đen không thấy tôi mới bắt người đàn bà ấy đem người chồng lại, rồi bảo người chồng kỳ thêm vào cái văn tự cũ, rồi xé cái biên lai đi mà cho vay 300 $ khác không làm văn tự mới. Bây giờ người chồng người đàn bà ấy chết đi mà cái món nợ 300 $ vay về sau này tôi không biết vay ngày nào mà người đàn bà ấy cứ trả được 2 tháng sẽn 8 tháng nữa không trả được. Bây giờ người Tây đen thấy người chồng chết, bắt không đòi được người quá phụ, viết giấy thúc tôi, tôi viết giấy hỏi người đàn bà ấy mới biết đầu đuôi câu chuyện.

Vậy tôi không lấy đâu mà trả món nợ ấy được. Tây đen có thể cứ cái văn tự tôi ký mà kiện tôi được không? Khi việc lên đến tòa tôi có thể kêu với quan Biện-lý đến đuổi như thế vì việc Tây đen cho vay có sổ sách từ tử tế chữa trong sổ cũng có biên ngày tháng rõ ràng như thế ngày người bà con tôi trả cái số 300 bạc trước.

Phần thứ hai là trong văn tự viết nếu thiếu một tháng thì phải trả cả gốc lẫn, vậy số 15 nhờ người Tây đen lại đề việc ấy những 15 hay 16 tháng mới viết thư đòi tôi.

Tôi có thể xin quan Tòa xem sổ sách cửa Tây đen để mình xét cho tôi không?

Tôi có thể kiện lại người Tây đen về tội cưỡng-ép không?

LỜI ĐÁP. — Nếu việc ấy thực đúng như lời ông kể trên đó thì ông không phải trách nhiệm gì nữa, vì sự bảo lĩnh của ông là bảo lĩnh một vay 300 đồng trước, hạn mười tháng phải trả mà đã trả xong rồi. Song ông phải có giấy chứng minh rằng khoản vay 300 đồng trước đã trả xong rồi và khoản vay sau là tự ý người Tây đen thuận cho kể tiếp vào khoản trước.

Ông có thể xin Tòa án bắt người xét-ty đen ấy đem trình các sổ sách ra, nhưng họ đã có ý gian dối như thế thì chắc là họ không biên sổ 300 đồng vay trước là đã trả đúng hẹn rồi. Ông khó một điều là khi người đàn bà trả tiền, ông không đòi giấy biên lai. Nhưng ông cũng có thể tựa vào điều 2025 trong bộ Dân luật Tây mà cãi. Điều ấy như sau này: «Sự bảo lĩnh không có phép đoán phỏng chừng được; phải thật có rõ ràng, và giới hạn nó đã ấn định đến đâu thì không được đem ra khỏi cái giới hạn ấy.»

Ông lại có thể tựa vào điều 15 trong bộ Thương luật Pháp như sau này: « Trong việc tranh tụng, quan thẩm phán có thể tự mình bắt đưa trình các sổ sách để trích lấy điều gì thuộc về việc tranh tụng ấy. »

Ông muốn hiện người xét-ty ấy về tội làm đảo công được. Tội làm đảo hay là bỏ-thả, hình luật Tây phạt từ 1 năm đến 5 năm tù và từ 50 đến 3.000 *francs*.

Ph. h. L.

Điện tín Trung-kỳ và Nam-kỳ

Ngày 19 octobre

Thủy-tai ở Trung-kỳ

Vì trời mưa dữ-dội, con đường thuộc-địa số 1 bị ngập ở quãng từ Huế đến Quảng-trị, và ở nhà ga nơi trong tỉnh Faifo. Đường hỏa-xa tỉnh Staza bị nghẽn. Tại Huế vì gió dữ, có vài nơi bị tàn hại. Vì cây đổ, giây điện đứt, mất người bắn xứ mấy phải giây điện bị hại. Ngày hôm qua hồi 11 giờ, nước lên đến sực điểm. Trời vẫn mưa, song hôm nay nước đã xuống.

Quan Monguillot tại Saigon

Quan Phó Toàn-quyền Monguillot về Pháp đã xuống tàu d'Artagnan ngày hôm qua 18 octobre. Nhiều quan chức ở Saigon ra tiễn ngài.

(*Indopacifi*)

VIỆC HANOI

Thuế : tiết

7 giờ	23 độ
15 giờ	26 độ

Hát thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ	11 : 40
nhì,	10 50
ba,	9 70
Khoai hạng nhất,	6 30
Mẻ ngô	6 00

Giá bạc. — Kể từ ngày 21 Octobre 1926, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 16 f. 25.

Thị giá quốc trái.

Ngày 19 Octobre 1926

3 %	hoàn dần	63 f. 05
3 ½ %	hoàn dần	62 f. 75
6 %	Vĩnh viễn 1917	45 f. 40
6 %	» 1918	44 f. 40
5 %	» 1920	64 : 70
5 %	hoàn dần 1920	60 f. 70
6 %	1925	88 f. 50

Ngày 20 Octobre 1926

3 %,	vĩnh-viễn	49 f. 50
5 %,	1915-1916	55 f. 15

Tin đường sắt. — Vì nước lên, nên bến đò cách Phan-thiết 2 km ở đường đi Saigon chỉ ban ngày mới đi được thôi, từ 6 giờ chiều đến 6 giờ sáng phải tạm đình, không đi lại được.

Ngày tiếp khánh của quan Toàn-quyền. — Mỗi tuần lễ quan Toàn-quyền để riêng một buổi chiều thứ năm từ 15 đến 18 giờ để tiếp khách.

Tuyển bổ hai đọc chủ-sự. — Đọc chủ-sự ngày 24 août 1926 cho thi hành điều luật ngày 21 mars 1924 là luật trừng phạt việc lạm tiêu những chứa nghiệp tại các thuộc-địa và đất bảo hộ cùng đọc chủ-sự ngày 24 août 1926 cho thi hành điều luật ngày 2 août 1917 bổ chính cho những điều luật ngày 14 juin 1865 và 19 février 1874 về lệ luật ngân phiếu, nay đều tuyển bổ tại Đông-dương.

Quan phó Toàn-quyền Lavit. — Quan Phó Toàn-quyền Lavit cùng qui phu-nhân ở Saigon đã đường bộ ra Bắc, khi đi dọc đường ghé mua lụa nghệ đường, nên phải tạm trú ở Đồng hới. Chưa rõ hôm nào nghỉ sẽ ra tới Hanoi.

Quan chánh văn-phòng Trillat. — M. Trillat, chánh văn-phòng quan Toàn-quyền Varenne ở Saigon đáp tàu *Azay-le-Rideau* đem sang tới nơi. Chỉ nay mai sẽ phân-phát cho mọi người đã có tiền cho vay.

Phòng thương mại. — Phòng Thương-mại Hanoi vừa rồi có ủy M. Demange, là một nhà buôn bán trong thành-phố ta khảo-sát về mọi thổ-lệ khuyến-khích các nhà kỹ-nghệ nông-nghiệp tìm kiếm các sản-vật mới đem xuất-cảng, để làm cho tăng-tiến nguồn lợi của thuộc-địa.

M. Demange đã làm một tờ trình khảo xét rất kỹ-càng đem trình phòng Thương mại phiên Hội-đồng ngày 12 octobre vừa rồi, thì phòng Thương-mại đều chuẩn-y bản tờ trình ấy.

Ái ấn — Bin-quýn được tin buồn rằng bà sự thân sinh ra ông Bố Uông ở xứ Hải dương, mới tạ-thế ngày hôm qua, tại số 3 phố Nhà-thương Khách Hanoi. Năm nay cụ hưởng-thọ 76 tuổi. Đến ngày 16 tháng 9 ta tức là 22 octobre này hồi 7 giờ sáng sẽ làm lễ chôn-cất về địa-phận làng Xuân-tảo Hà-Đông.

Bin-quýn xin có lời kính-viếng cụ và cha bản-tăng ông Bố Uông và qui quyến.

Tại phủ Toàn-quyền — M. Garbinis phó cai trị hạng nhì tòng sự tại Nam-kỳ nay đổi vào phủ Toàn-quyền kiêm chức chánh phòng thư-ký của quan Toàn-quyền và chánh phòng cơ-động và giao thiệp với các báo quán.

Ngành địa-chính. — M. Dương-đay-Bình tá sự chuyên môn tập sự ngành địa-chính nay được thăng tá sự hạng ba kể từ ngày 3 septembre 19.6 là ngày hết hạn tập sự hai năm.

Vỡ nợ. — Đêm hôm 16 octobre một người đàn bà tên là Bùi-thị-Đàm chủ hiệu Vĩnh-thịnh bán hàng đường miễn ở phố hàng Cân số nhà 43 đem hết cả hàng hóa đồ đạc trong hiệu rồi trốn đi.

Nay vì số người kiện người đàn bà ấy là tên 587$80 tiền hàng, nên sở Mật thám đã tìm bắt được.

Hồi thì tại chối không phải mình là chủ hiệu Vĩnh-thịnh, nhưng người đứng hiệu cử quyết chính thị ấy đến lĩnh hiệu ở hiệu mình, và trước phố cũng nhiều người nhìn chính thị Đàm là chủ hiệu Vĩnh-thịnh. Thị này đã phải tống giam để tra cứu.

Truy-tặng ông huyện Ngô-đệ-ng-Đầu. — M. Ngô-đệ-ng-Đầu, hàn-lâm-viện chước-tác (6 1), tri-huyện hạng nhất huyện Gia-bình (Bắc-ninh) trong khi đi tuần đêm 17 octobre 1925, bất hạnh mạnh-một, nay được truy-tặng hàm hàn-lâm-viện thị-giảng (5 2).

Ngạch thừa-phái. — M. Nguyễn-ngọc-Toản, thừa-phái chánh Hữu-lũng (Bắc-giang) và M. Ng trần Gừ, thừa-phái huyện Yên-mỹ (Hưng-yên) nay đổi lẫn cho nhau.

Ngạch tòa sứ. — M. Trần hữu-Du, ký-lục ở Quảng-yên, nay đổi đi Phú-thọ.

M. Nguyễn-v.Thiết, đã trúng tuyển kỳ thi tam-ký tập sự, niên-bổng 450 đồng, nay đổi đi Quảng-yên.

Ngạch cô đỡ. — Cô Nguyễn-thị-Nhung, học-trò tốt nghiệp trường Thuốc, nay hễ có đỡ thực-thụ hạng nhứt.

Ngạch khán hộ. — M. Trương-đình-Thuận, khán hộ tập sự, trước đã tốt quyền quan ký-sự lục-lộ Bắc-kỳ, thi nay lại thực-thụ ngạch y-tế.

Ngạch học chính. — M. Trần-văn-Nhâm, giáo học thi sai tập sự ở trường Ngô-khê (Hanoi), được nghỉ phép 30 ngày.

Ngạch nông chính. — M. Nguyễn-như-Bình, cựu học-sinh trường nông Tuyên-quang, nay được bổ làm nông cán tập sự.

Ngạch hạ đỡ — M. Nguyễn-văn-Cảnh học đỡ năng nhứt, được nghỉ dưỡng bệnh 3 tháng.

Cần dùng một người bếp thực giỏi, biết làm cả bánh ngọt nữa. Phải có giấy chứng chỉ tốt. Lương cao, thử rồi mới dùng. (Hỏi tại phòng Thương-mại).
6.928

Sở mấy đúc (La fonderie de Quảng-yên) ở Quảng-yên cần dùng thợ điện giỏi và cai chữa máy giỏi.
Hỏi ở đấy. 5.906

TÀU DÔNG CHIEF

Tấn bi-kịch sầy ra ở trên mặt bể, lắg đoạn vui, nhiều nỗi sầu, sầu vui thay đổi từng lúc ở trong hai tiếng đồng hồ, khiến cho ai ngồi xem ở trong rạp cũng phải cười, phải cảm động. — sự vui, sự cảm động đến lòng người ta ở đời cũng là sự thường vậy — vui quá cũng chẳng nên, buồn lắm cũng chẳng mong.

Tấn tuồng ảnh này làm ra hợp ý đủ hai thứ vừa vui vừa buồn, của hội United Artists đặt và làm ra, ai đã sành xem chớp ảnh cũng đủ rõ là một phim ảnh cần hội làm ảnh rất có giá trị.

Nào ai vui quá mà muốn buồn hay ai đã trải qua sự buồn mà muốn mua vui, một vài tiếng đồng hồ, xin đến rạp Cinéma Palace, từ thứ tư 20 đến thứ ba 26 octobre 1926, sẽ được vừa ý.

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiện báo chí Montes, 54, phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu lấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Danh dự hội-tinh. — Những người có tên sau này đều được thưởng danh dự hội-tinh :

Bội tinh bạc hạng nhì (suite)

MM. Trịnh-văn-Lan, đội khố xanh ở Ai-lao ; Tô phương Dung, thầy thuốc ở Ai-lao ; Trương-đình-Vy, thầy thuốc ở Ai-lao ; Ng-văn-Hanh, khán-hộ ở Ai-lao ; Đào-văn-Nghi, khán-hộ ở Ai-lao ; Ng-hữu-Bền, thư-ký thông-ngôn ở Hanoi ; Ng-văn-Tân, tùy phái tòa án Hanoi ; Đặng-văn-Y thợ tại sở xe-lửa Tourane ; Lê-văn-Thu, thư-ký lục-lộ ở Trung-kỳ ; Vũ-qui-Bính, thư-ký lục-lộ ở Hanoi ; Trần-ngọc-Dao, thư-ký lục-lộ ở Tourane ; Hà-văn-Tri, thư-ký sở lửa phía Bắc ; Đỗ-đức-Khôi, tham-tá Thương-chính Hanoi ; Trần-văn-Bao, buôn bán ở Haiphong ; Ng-Diêu, canh công đình quan Thống-sứ ; Mme Ng-thị-Lan, khán-hộ ở nhà thương Hanoi ; Lê-Phong, buôn bán ở Huế ; Vũ-ngọc-Thọ, đánh máy sở pháo-thủ Hanoi ; Đoàn-văn-Nam, cai-lị sở pháo-thủ Haiphong ; Hồ-văn-Cam, thư-ký phủ Toàn-quyền ; Ng-v-Loan, thư-ký phủ Toàn-quyền ; Ng-văn-Ngô, xã-tịch phủ Toàn-quyền Hanoi ; Phạm g-a-Văn, làm tại phủ Toàn-quyền Hanoi ; Tòng-văn-Khanh, cai hiện rượu ở Hanoi ; Ng-văn-Tuong, làm tại lò bát « Nguyễn-văn-Tân » ở Haiphong. (Còn nữa)

Ân xá vận của chủ. — Hạ tuần tháng chín tây mới rồi M. Vaquin, kiểm-soát việa thu thuế chợ trong thành-phố, phá ở cau đường 88 có đi trì-h cầm rằng một đứa ở của nó tên là Ng-hữu-Lập, quán làng An-phú, huyện Vũ-tiên, tỉnh Thái-bình, mới đến làm được mươi lăm ngày, ăn cắp mất 498 trốn đi. Ngày 8 Mật-thám đã bắt được tên Lập. H.i tên này thú nhận nhưng khai rằng đánh bạc thua sắt tiền rồi. Tên ấy đã phải giải ra tòa án nghị xử.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

55 nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Hãy nói 305

Xét nghiệm nước-mũi, đàm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt, bệnh đau da dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và hội-sinh, bệnh vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 8 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Chủ-nhật, chỉ ngày nào có người ốm cần tới thì mới đến. 12 giờ trưa, có hẹn ngày mai giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 5854

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ CŨNG CẦN PHẢI BIẾT !

Một quyển sách có 3 đạo nghị định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ :

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . . 0$15
Tiền cước thường . . 0, 05
Tiền cước Recommandé thêm 0, 10

Thư và mandat gởi cho :

M. LÊ-NGUYỄN-ÚC
41-43, Rue du Cotom
HANOI

5701

TRUNG • BẮC • HỌC • HIỆU

Là trường tư thục của báo quốc Trung-bắc mở ra qui-lắc theo như các trường Pháp Việt của Nhà nước.

« Buổi tối có một lớp dạy những người đã có bằng Sơ học Pháp-Việt để thi vào các trường cao-đẳng tiểu-học và một lớp dạy chữ Anglais và chữ Latin. Giấy xin học gửi đến hiệu trưởng ở 22 phố Nhà-thờ (rue Lamblot) Hanoi.

Sách mới. — Hiệu Nghiêm-Hàm ấn-mới xuất bản quyển sách « *Ce que disent les grand hommes* » (những ời mới của các bậc vĩ nhân) của ông Phạm-mạnh-Tiên dịch và cóp nhặt lại. Khổ in 8, 260 trang, giá bán 0$70.

Đã in xong lịch năm 1927 rồi. — Xin kính-cáo để các quí-khách đã công-thương cùng các tờ gia xa gần biết là lịch năm 1927 của bản-quán đã in xong, vậy ai muốn mua buôn hay mua lẻ thì xin kíp đến bản-quán mà chọn các kiểu về, kẻo chậm ra thì các kiểu về đẹp người ta trọn hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử in ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì rõ biết lịch các hiệu khác ta thế nào :

FÉVRIER

2

MERCREDI

Purification

Fête du nouvel An annamite

1er jour du 1er mois de Bính Mão

大月正
Kiến Dần — Sóc
Bính-mão
壹初
Ngày Đinh-mão
tháng Bính — Sóc-Bích
— Trực Mão
Ci : Xuyên tỉnh — Phát-ri — nhất — Ngày khai-ấn
TIẾT NGUYÊN-ĐÁN
Công-việ nên dùng việ Ti, gio bắc hoặc giờ Dần, Mão được thương cát, tuất hành nên dùng giờ Hợi hoặc giờ Ngọ. Đi về phương bắc thì đóc được sinh - khí hoặc đi về phương tây thì đón được tài thần.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 100 trở lên. . . 0$35 một
Từ 50 đến 99 . . . 0 40 »
Từ 1 đến 49 . . . 0 45 »
Tiền cước 1 quyển . 0 25 »
2 quyển . . . . . 0 40 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tường nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước hi hơn.

Ai muốn hỏi gì, xin cứ viết thư về cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. Đỗ-văn-Trình
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Cần ấn công. — Ngày 19 octobre một người ăn bằng com phố hàng Đậu số nhà 16, tên là Nguyễn-thị-Cả vì trong nhà có một đứa con nhỏ ăn cắp của xu và đòi lấy xe ăn cắp của một hiệu đóng xe cho thế nên đã phải bắt giải ra tòa án.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THUỐC

Thuốc đau mắt vàng, rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh, bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Carnus* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giữ in lọ cũng vàng, và giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi hãng được thuốc mới không đổi nhãng.
8002

Người bị nạn xe hỏa là ai ? — Người bị nạn xe hỏa vào buổi trưa hôm qua ở ga Văn-điển thì nay đã xét ra tên là Đặng-đình-Thân tức Nguyễn-văn-Thân, bị can ăn bằng lận vì tội ăn chộm ăn cắp.

Khỉ sổng ai. — Hồi 10 giờ sáng qua bà đầm Wilen đã cho người đưa lại sở cảm một con bà đỉ không biết ở đâu chạy lẫn ở trong nhà.

Ai của người ở ? — Đêm hôm qua sở mật-thám đi tuần lại bắt được hai đứa đi lang thang ngoài đường và không có nghề nghiệp gì. Hỏi đến căn cước thì không có. Vậy sở mật-thám đã bắt về đề xét căn cước,

Các tin vật. — Đỗ-văn-Hương 27 tuổi về gia cư và nghề nghiệp đã phải tội biệt xứ lại trở về ; Đỗ-văn-Chuyên 28 tuổi về gia cư và nghề nghiệp phạm tội ẩu đả đang phải bắt để xét hỏi, ý chừng hai ông này là hai anh em ruột lắm.

— Theo lệnh quan Biện-lý Hanoi sở mật khám đã cho xét hỏi về việc một người tây ăn một bữa ăn thay giấy kani sinh cho một người con, và một việc hội tề về một cái xe đạp của Mme Nguyễn-thị Cả ở hàng Lọng

Theo như đơn của Mme Lê-thị-Ký ở 112 hàng Bồm kiện tên Lê-văn-Tuyên ăn cắp một chuỗi hạt vàng giá đáng 48 đồng bạc.

— Theo giấy ủy quyền của quan Dự-thẩm sở mật thám đã cho xét về việc mất trộm ủy điện thoại đường Hà-đi đi Hưng-yên tại làng Thanh-xa.

— Sở mật thám đã cho xét về việc M. Ng-v-Ân y sĩ tại Bắc-ni mất trộm 125 đồng bạc.

Tin sau cùng

Đảng xã hội nước Pháp

Tại một buổi hội đồng của đảng xã hội ở Troyes bọn cộng sản bị tên cầm M. Léon Blum diễn thuyết, Sau có xảy ra sự xung đột nhau, hình cảnh sát phải dẹp bọn biểu tình.

Nước Na-uy với việc cấm rượu

Kết cục việc chúng đều đến phiếu để hỏi ý dân về việc cấm rượu, có 564 000 về phản kháng, 303.000 về ưng thuận. Vì vậy nay mai chính-phủ sẽ đệ trình một bản dự án luật pháp bãi lệ cấm rượu.

Việc ở Hương-cảng

Tình thế không thay đổi, việc giao dịch của Hương-cảng với Quảng-châu còn ít tiến.

(Indopacifi)

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tại tòa án. — Phiên tòa ngày thứ hai trước, hội đồng đã nghị án tên Thái-văn-Đại phải 15 tháng tù và tội ăn cắp một kiện vải trắo bán đồng sáu trăm bạc. Việc này đã đăng rõ đầu đuôi ở một số báo trước.

Ngã xe cộ. — Hồi 19 giờ 35 ngày 17 octobre ở đầu phố Đầu-sảo rẽ ra phố Đường cát xảy ra cái nạn hai chiếc ô tô và phải nhau lật xe của M. A Theo số T. 3667 và xe của quan Tổng-đốc tỉnh Hải-dương số 3236. May có đội bên cạnh không ai phải nạn, nhưng xe cũng hư hỏng ít nhiều.

Thuốc phiện lậu. — Lê-thị-Bột 30 tuổi vẫn nghề nghiệp nhà số 160 phố Belgique cai điều 34 nghị định quan Toàn-quyền ngày 18 octobre 1921 là buôn thuốc phiện lậu, nên sự cảm đã làm biên bản để nghị tới.

Cháy xe. — Một chiếc xe tay của hiệu Vang-Sano số 1361 thấy hỏ ở phố Général Galliéni thì lính cảnh sát đã cho dắt về sở cảm. Chiếc xe ấy bị cháy sém mất nhiều chỗ thì không biết tại duyên cớ ra làm sao cả.

Gái ra ngoại quốc. — Ngày hôm qua lính cảnh-sát bắt được bảy tên ăn mày đi đong trong các phố thì đã điệu sở về sở cảm để giải ra ngoại ngạch.

BẮC-NINH

Cắt đám quan huyện Gia-bình. — Sáng hôm 21 tây, hàng huyện Gia bình đã rước linh cữu quan huyện Ngô-đệ-ng-Đầu ra đồng Yên-sơn để đến 8 giờ cho hàng tỉnh làm lễ đi đưa tang. Lễ điếu tang xong thì rước linh cữu xuống thuyền đi đường thủy về quê hương ông ở làng Yên-phụ tỉnh Hanoi. Đến ngày 23 thì táy thi cất đám.

Dự lễ điếu tang có quan Chánh sở các quan tỉnh và các phủ huyện. Đi hộ tang có các quan huyện Lang-tài, Quế đường và quan phủ Thuận-thành.

PHÚ-THỌ

Đại-hội đồng hội Bắc-kỳ tỉnh Phú-thọ (Bắc-kỳ)

I *Mục đích hội.*

Mục đích hội là :

1. Cùng với sở Y-tế nhà nước, chữa chạy và phát thuốc, nhất là những thứ thuốc chuyên trị về bệnh lao, bệnh giang mai, bệnh đau mắt hột và các chứng sài tế cam và cả các thứ trừ sâu ; như là sá-phòng và nước cô-sylơ-ro những người nghèo, không có là đến ông hay đến bà, người xứ nào nào, người nước nào hay là dân nào

2. Phát cho những người nghèo ốm nằm tại các nhà thương và nhà thuốc bản ít tiền và quần áo và kiếm công việc làm cho và cho những người đàn bà làm ăn và con trẻ nghèo khó quần áo và tiền trợ cấp mà họ cần dùng khi ở nhà họ sắn ra.

3. Chôn cất những người nghèo cũng chôn cho được tế tế.

4. Diễn thuyết và thi nghiệm để truyền bá cho dân những điều cốt yếu về sự trẻ nít, về sự sạch sẽ, và tìm các phương pháp về sinh và khám

II *Các chân hội viên*

Hội Bảo-ái tỉnh Phú-thọ thì có chân thường hội viên, vĩnh viễn hội viên, bảo-trợ hội viên, danh dự hội viên.

Cho được vào :

Chân thường hội viên thì phải có hai người có chân hội viên giới thiệu và đồng niên đóng ít ra là 4p. đóng làm hai kỳ, kỳ thứ nhất vào tháng giêng và kỳ thứ hai vào tháng Juillet.

Chân vĩnh viễn hội viên thì chỉ phải vào hội nộp ít ra là 30p.

Chân bảo-trợ hội viên thì chỉ phải vào hội nộp ít ra 60p.

Chân danh dự hội viên thì phải do hội-đồng hiến cho các ngài nào vì hễ thứ mà tán trợ cho hội hay là lấy quyền mà giúp đỡ hội.

Các ông danh dự hội viên tự định lấy số tiền đóng vào hội.

Tên các ông vĩnh viễn hội viên, bảo trợ hội viên và danh dự hội viên thì sẽ khắc vào một cái bảng treo ở trong phòng tiếp trị sự bản hội.

III. *Tư bản của hội.*

Tiền của hội thì có các thứ như sau này :

1. Tiền đóng của các hội viên.
2. Tiền trợ cấp mà hội có thể xin được.
3. Những thứ công cùng vào hội.
4. Tiền thu về các hội hay cuộc sổ số hay là các thứ tiền để biệt mình nước để cho phép thu.

Những tiền ấy sẽ dùng về sự chi tiêu thường của hội, trừ ra những thứ công mà người hiến riêng để dùng về việc nhất định thì không kể.

Đến cuối tiêu kỳ mỗi năm sẽ tiêu không dùng đến thì tùy đại hội đồng định mà dùng.

IV. *Việc quản trị hội*

Việc quản trị hội thì có một hội đồng Trị-sự có năm chục, hai người ấu ba người bản xứ và một người Trung-hoa.

Cứ hai năm một lần vào tháng tám tháng giêng sẽ hội đồng cáo nhiệm hội viên thường, vĩnh viễn hội viên, bảo trợ hội viên và danh dự hội viên để bầu ban hội-đồng Trị sự mới

Hội đồng trị-sự lấy bầu người ở trong ban lấy một ông chánh chủ hội, một ông phó chủ hội, một ông thủ quỹ kiêm giữ kho và một ông kế toán mà kỳ hạn cũng hai năm.

Quan công-sứ có quyền kiểm sát hội, bất cứ lúc nào ngài cũng có thể bắt trách những giấy má, thư từ và sổ sách về việc kế toán.

Các quan thầy thuốc và các viên y phó sở Y tế tại cuộc ở trong tỉnh Phú-thọ thì có quyền là người cố vấn của hội và các điều chuyên môn.

Ban hội-đồng trị-sự thì hành các việc của đại hội-đồng đã định và trình đại-hội-đồng những điều tỉ-tích cần mà bàn trị-sự đã nhiều được mỗi năm ban hội-đồng trị sự phải trình bày với đại hội-đồng công việc đã làm.

Khi một ông trong ban hội-đồng trị-sự xin từ chức vì không ở tại thuộc địa hay là đi ở tỉnh nọ xa tỉnh Phú-thọ thì hội-đồng trị sự sau khi

(*Xem trang thứ ba cột thứ hai*)

Số 89

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tướng

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Dương-toàn-tiết nói :

— Tào-hạ, em không biết thì tôi chẳng cũng khó lòng đã có người xem hiểu vậy.

Dương lục-lang nói :

— Ta nên mau mau sai người về Hiệp-kinh tâu xin ngay, giả tôi đây, rồi sẽ thương nghị mưu kế.

Dương toàn-tiết sai người đi gấp ngày đêm trở về Biện-kinh tâu Tống Chân-tôn, Tống Chân-tôn nghe bàu, bèn với các quan văn võ triều-thần rằng :

— *Dương* lục-lang đã không xem hiểu thì trận-đồ ấy tất không tầm thường, ắt là ta phải thân hành ra trận mới được.

Bát-vương tâu rằng :

— Bệ-hạ thì long-nhan ngự giá đi giám chiến, mới có thể thành công được.

Bấy giờ *Tống Chân-tôn* quyết định thân chinh, truyền lệnh cho *Khâu-chuẩn-Lân* giám quốc, *Hồ-diên-tân* lại làm bảo giá tướng-quân, *Bát-vương* làm giám quân.

Các quan người thần ở ngoài biên giới đều thái đem binh mã đi tiếp ứng. Các tướng vâng lệnh, ai nấy sửa soạn sẵn sàng. Này hôm sau, xa giá *Tống Chân-tôn* kéo đi sang *Uchâu* Bấy giờ vào hồi cuối hạ đầu thu, gió thảy bi-hắt.

Khi gần đến *Cửu long-cốc*, bọn *Dương* lục lang và *Dương-toàn tiết* đã ra đón ở ngoài nẻo mươ dặm. *Tống Chân-tôn* truyền lệnh đóng dinh tại phía nam, các tướng đều vào làm lễ triều-kiến.

Tống Chân-tôn gọi *Dương* lục lang đến trước ngự-tọa mà hỏi rằng :

— Nhà-ngươi xem trận-đồ quân *Liêu* ra thế nào ?

Dương lục-lang tâu rằng :

— Hình thế trận-đồ này, trông rất kỳ dị, kẻ hạ-thần cũng không xem hiểu, vậy vin thánh giá ngự ra trước trận, xem xét, lượt một lượt, rồi sau sẽ định liệu.

Tống Chân-tôn nhuẩn tấn, truyền lệnh đến ngày hôm sau thì thân hành ra xem trận. *Dương* lục-lang lui ra, đến bọn các tướng sửa soạn binh mã sẵn sàng để đi hộ giá.

HỒI THỨ XXXIV

Lại nói thuyện *Hồn-diên-thọ* nghe tin vua *Tống* ngự giá tới nơi, bèn với *Xuân nhạm* rằng :

— Nay *Tống* ngự giá tới đây, ta cũng nên tâu với *Tiên* thì hậu mới ra giá m-chiến, khiến cho các tướng hết sức mà cầm lịnh trời với có thể lập công vậy.

Xuân nhạm nói :

— Thường phụ mới cần lắy, ai linh mạng ấy.

Hồn-diên-thọ nghe nói, liền sai đem bức thư về *U châu* tâu *Tiên* thái-hậu. *Tiên* thái-hậu tiếp được tâu thư, cùng các quan văn võ triều-thần thương nghị.

Tiết thiên-hựu tâu rằng :

— Hồ hạ nên chuẩn tấu mà ngự giá ra trận lập phải. Vả bệ-hạ đi chuyến này tức thì có quyết thắng được *Trung-quốc* đó.

Tiết thái-hậu bèn ngự giá thân chinh đem *Da-luật Hồn-vương* làm giám quốc, *Tiết thiên-hựu* làm tổng-quản, *Da-luật Ngọc-Đình* làm giám quân.

Ngày ngày hôm ấy, *Tiêu* thái-hậu ngự giá từ *U châu* thẳng đường tiến sang *Cửu long-cốc*. *Hồn-diên-thọ* vào làm lễ triều-kiến, tâu việc ngoài. *Tống* không hiểu trận đồ và vua *Tống* có ngự giá thân chinh.

Tiêu thái-hậu phán rằng :

— Ta tưởng nên rút ra ra cổng, để xem, khi chiếm được trong Trung-quốc rồi, bấy giờ ta không dám tiếc nước thương.

Hồn-diên-thọ lại tâu ra. *Tiêu* thái-hậu đòng quân ở phía chính-bắc, truyền lệnh cho các tướng sửa soạn đề ngày hôm sau ra trận. Mờ sáng hôm sau, ba bài trống giục, *Tống Chân-tôn* cưỡi ngựa ra đứng ở trước trận, các tướng đều xâm x' lại xung quanh.

Bên quân *Liêu* bỗng thấy có lá cờ vàng phấp-phới, *Tiêu* thái-hậu cũng cưỡi ngựa đứng ở dưới cờ mà quát to lên rằng :

— Vua *Tống* đã nhất-thống thiên-hạ, vậy còn chưa lấy làm đủ, nay lại còn muốn làm phạm đất ta, vậy ta đem quân tới đây để quyết một trận sống mái. Bên *Tống* có người phá vỡ được trận-đồ này, ta sẽ đều hậu, bằng không thì phải cùng ta chịu đói thiên-hạ.

Tống Chân-tôn nghiêm sắc mặt mà mắng rằng :

— Đứa *Liêu* nhà ngươi là đất mọi-rợ, đến về tay ta, cũng chẳng đáng được việc gì ; còn như trận-đồ này, cốt làm ý ta xem xét, tưởng cũng đã phá vỡ vậy.

Nói xong, quay ngựa trở về bảo trại *Tiêu* thái-hậu cũng rút quân lui về. Khi *Tống Chân-tôn* về đến trong trường, gọi các hàng tướng là vào mà bảo rằng :

— Ta xem trận đồ bên *Liêu* thì so biến hóa rất nhiều, bây giờ các tướng đều không phá vỡ được, biết làm thế nào ?

Dương lục-lang tâu rằng :

— Muốn tâu bệ-hạ ! Khi thần phụ kể hạ-thần hãy còn, vẫn thường nói với hạ-thần rằng trong quyển binh-thư có nói về trận-đồ này thì xuất xứ ở trong quyển dưới là khó xem hơn cả, trong sách chép toàn những phép làm và yếu-điểu. Kẻ hạ-thần thấy nói rằng phép trận-đồ này thì xuất xứ ở trong quyển binh-thư ấy, mà binh-thư ấy thì thần-mẫn kẻ hạ-thần đã xem được bấy giờ, xin kẻ hạ-thần đến mà hỏi xem, may ra mới có thể phá vỡ được.

Tống Chân-tôn nghe nói mừng lòng, sai *Hồ-diên-hiếu* đem một đạo mệnh đi gấp ngày đêm, để tử ra *Dương* lĩnh hà đến. *Hồ diên-hiếu* vâng lệnh thẳng đường đi về *Võ-ninh-phủ*, yết-kiến *Dương lĩnh-hà*, tuyên đạo thánh chỉ ?

Sắc văn như sau này :

« *Ta ngự-giá đem quân sang đánh Liêu, bên Liêu có bày trận-đồ ấn-ở đường biên-hà, không biết tiết nào mà lường cho được.*

« *Vậy Tiêu thái-hậu buông lời cằn rỡ, cố ý chọc ta tranh-cạnh, vậy ta quyết chí muốn phá cho nỡ cái trận đồ ấy. Thần sơn phụ nhân ở Thiết-nguyên lâu ngày, được nghe những lời chỉ-bị của Dương lĩnh-công trước, tất đã được hiểu rõ*

« *Nay ta đã tuyên triệu, khi phụng nhân tiếp được chiếu-thư, nên phải ra tức khắc đi ngay, để khỏi phụ lòng ta mong đợi ».*

Dương lĩnh-hà lạy tạ thánh-chỉ xong, truyền người nhà dọn rượu khoản-đãi sứ-giả và hỏi chuyện xem cái duyên-do trận-đồ của quân *Liêu* những thế nào.

Hồ diên-hiếu cắp rằng :

— Hôm trước thánh-thượng ra trận, *Tiêu* thái-hậu dàn binh bố cản-đó, vậy thì phá-thương muốn triệu lệnh-bà đến để phá vỡ trận-đồ của quân *Liêu*.

Dương lệnh-bà nói :

— Nếu vậy thì sáng mai tôi phải đi ngay.

Ngày hôm sau, *Dương* lệnh-bà dặn *Sài phu-nhân* rằng :

— Thánh-thượng đã sai sứ đến triệu, tôi phải vâng mệnh ra đi, nhưng việc này chớ nên để cho *Dương-tiêu-bảo* biết.

Sài phu nhân vâng lời. Sứ-giả ra-giả khải-hành. *Dương* lệnh-bà sửa-soạn đàn đầy, rồi cùng sứ-giả đi sang *U châu*. Khi *Dương-tiêu-bảo* đi săn về, thấy vắng *Dương* lệnh-bà, mới hỏi *Sài phu-nhân*.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

PAR VICTOR HUGO

(Suite)

. . . Toute cette boutique lui sem-blait un palais; cette poupée n'était pas une poupée, c'était une vision. C'étaient la joie, la splendeur, la richesse, le bonheur, qui apparaissaient dans une sorte de rayonnement chimérique à ce malheureux petit être englouti si profondément dans une misère funèbre et froide. Cosette mesurait avec cette sagacité naïve et triste de l'enfance l'abîme qui la sépa-rait de cette poupée. Elle se disait qu'il fallait être reine ou au moins princesse pour avoir une «chose» comme cela. Elle considérait cette belle robe rose, ces beaux cheveux lisses, et elle pensait : Comme elle doit être heureuse, cette poupée-là ! Ses yeux ne pouvaient se détacher de cette boutique fantastique. Plus elle regardait, plus elle s'ébl'ouissait. Elle croyait voir le paradis. Il y avait d'autres poupées derrière la grande qui lui paraissaient des fées et des génies. Le marchand qui allait et venait au fond de sa ba-raque lui faisait un peu l'effet d'être le Père éternel.

Dans cette adoration, elle oubliait tout, même la commission dont elle était chargée. Tout à coup, la voix rude de la Thénardier la rappela à la réalité : — Comment, péronnelle, tu n'es pas partie ! At-tends ! je vais à toi ! Je vous demande un peu ce qu'elle fait là ! Petite monstre, va !

La Thénardier avait jeté un coup d'œil dans la rue et aperçu Cosette en extase.

Cosette s'enfuit emportant son seau et faisant les plus grands pas qu'elle pouvait.

V

La petite toute seule

Comme l'auberge Thénardier était dans cette par-tie du village qui est près de l'église, c'était à la source du bois du côté de Chelles que Cosette de-vait aller puiser de l'eau.

Elle ne regarda plus un seul étalage de marchand. Tant qu'elle fut dans la ruelle du Boulanger et dans les environs de l'église, les boutiques illuminées éclairaient le chemin, mais bientôt la dernière lueur de la dernière baraque disparut. La pauvre enfant se trouva dans l'obscurité. E le s'y enfonça. Seule-ment, comme une certaine émotion la gagnait, tout en marchant elle agitait le plus qu'elle pouvait l'anse du seau. Cela faisait un bruit qui lui tenait compagnie.

Plus elle cheminait, plus les ténèbres devenaient épaisses. Il n'y avait plus personne dans les rues. Pourtant, elle rencontra une femme qui se retourna en la voyant passer, et qui resta immobile, mar-mottant entre ses lèvres : Mais où peut donc aller cet enfant ? Est-ce que c'est un enfant-garou ? Puis la femme reconnut Cosette. — Tiens, dit-elle, c'est l'Alouette !

Cosette traversa ainsi le labyrinthe de rues tor-tueuses et désertes qui termine du côté de helles le village de Montfermeil. Sant qu'elle eut des maisons et même seulement des murs des deux côtés de son chemin, elle alla assez hardiment. De temps en temps, elle voyait le rayonnement d'une chandelle à travers la fente d'un volet, c'était de la lumière et de la vie. Il y avait là des gens, cela la rassurait. Cependant, à mesure qu'elle avançait, sa marche se ralentissait comme machinalement. Quand elle eut passé l'angle de la dernière maison, Cosette s'arrêta. Aller au delà de la dernière boutique, cela avait été difficile ; aller plus loin que la dernière maison cela devenait impossible. Elle posa le seau à terre, plongea sa main dans ses cheveux et se mit à se grat ter lentement la tête, geste propre aux enfants terrifiés et indécis. C'était plus Montfermeil, c'étaient les champs. L'espace noir et désert était devant elle. Elle regarda avec désespoir cette obscurité où il n'y avait plus personne, où il y avait des bêtes où il y avait peut-être des revenants. Elle regarda bien, et elle entendit les bêtes qui marc aient dans l'herbe, et elle vit distinctement les revenants qui remuaient dans les arbres. Alors elle ressaisit le seau, la peur lui donna de l'audace : — Ba ! dit-elle, je lui dirai qu'il n'y avait plus d'eau ! — Et el e rentra résolument dans Montfermeil.

A peine eut-elle fait cent pas qu'elle s'arrêta en core, et se remit à se gratter la tête. Maintenant c'était la Thén rdier qui lui apparaissait ; la Thé-nardier hideuse avec sa bouche d'hyène et la co ère flamboyante dans les yeux. L'enfant jeta un regard lamentable en avant et en arrière. Que faire ? que devenir ? où aller ? Devant elle le spectre de la Thénardier ; derrière elle tous les fantômes de la nuit et des bois. Ce fut devant la Thénardier qu'elle recula. Elle reprit le chemin de la source et se mit à courir. Elle sortit du village en courant, elle en-tra dans le bois en courant, ne regardant plus rien, n'écoutant plus rien. Elle n'arrêta sa course que lorsque la respiration lui manqua, mais elle n'in-terrompit point sa marche. Elle allait devant elle, éperdue.

Tout en courant, elle avait envie de pleurer.

Le frémissement nocturne de la forêt l'enveloppait tout entière. Elle ne pensait plus, elle ne voyait plus. L'immense nuit faisait face à ce petit être, D'un côté, toute l'ombre ! de l'autre, un atome.

Il n'y avait que sept ou huit minutes de la lisière du bois à la source. Cosette connaissait le chemin pour l'avoir fait bien souvent le jour. Chose étrange' elle ne se perdit pas. Un reste d'instinct la con-duisait vaguement. Elle ne jetait cependent les yeux ni à droite ni à gauche, de crainte de voir des choses dans les branches et dans les broussailles. Elle arriva ainsi à la source.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

Cái cửa hàng đó, nó coi như thể một cái cung-điện nào, mà con búp-bê đó thì không phải là một con búp-bê, mà lại là một vị thần tiên nào hiện xuống vậy. Thật là một cái vui-vẻ, một cái rực-rỡ, một cảnh giàu-có, một cảnh sung-sướng tự-hồ ở trong một cái quang-tuyến tối-kì mà hiện ra trước mắt con bé khốn-khổ, cái thân nó đã chôn sâu trong một cảnh sầu-thảm vô-cùng. Con bé lấy cái mặt khôn ngoan, nhưng khôn-ngoan mà thật-thà, ngạo-ngán, mà đo lường xem từ mình nó cho đến con búp-bê kia, xa cách vực sâu là mấy. Bụng nó bảo dạ, phải làm đến hoàng-hậu, nhỏ ra cũng là hoàng-thân công-chúa mới được vật ấy mà chơi. Nó đứng ngắm cái áo sắc hồng đẹp, cái mũ tóc tơ mà ông, rồi nó nghĩ rằng: Búp-bê kia hẳn là sướng lắm! Hai con mắt nó không thể dời được cái cửa hàng quái-lạ, càng nhìn lại càng như quáng. Thiên-đường có lẽ là đấy. Sau lưng con búp-bê to lấy lại còn có nhiều con búp-bê khác, nó cũng coi như thể là tiên là thần hết cả. Cái người chủ tiệm bán hàng, đi đi lại lại trong cái liều vân, thì nó tưởng chừng như đó là Đức Cha đời đời vậy.

Con bé mê-mải quá đến nỗi quên cả việc chủ sai đi. Bỗng thấy cái tiếng ồ-ồ con mụ *Thénardier*, dương mê như đến gọi cho tỉnh dậy mà nhớ đến việc thật dương gian: — Thế nào, con tướn con, chưa đi kia à? Ừ, ở đó rồi tao ra! Giỏi quá! Không biết nó đứng làm chi ở đó? Mẹ ranh, đi ngay.

Thì ra con mụ đưa mắt nhìn ra đường cái, thấy con bé đương thờ người ra mà nhìn.

Con *Cosette* vội-vàng xách thùng mà chạy, bước những bước chân thật dài.

V

Con bé một mình

Cái nhà hàng-cơm *Thénardier* ở về phía đầu làng gần nhà thờ, cho nên con *Cosette* phải đi lấy nước tận dưới suối trong cái rừng về nẻo *Chelles*.

Từ lúc ấy con bé không được nhìn cái cửa hàng nào nữa. Nó còn đi ở trong cái ngõ hàng hành, còn đi trong các ngõ quanh nhà thờ, thì dường đi còn nhờ được bóng những đèn họ thắp trong các cửa hàng, nhưng đi khỏi vùng đó thì không còn cái đèn nào nữa. Tội-nghiệp con bé phải vào những chỗ tối mù. Vậy mà cũng đành cắm cổ mà đi. Nhưng đi thấy đọng, thấy bụng bồi-hồi không yững, thì nó vừa đi vừa lúc lắc cái quai thùng cho nó kêu lên. Cái tiếng kêu ấy cũng như có ai cùng đi với nó.

Càng đi xa càng thấy tối đen. Ngoài dường không còn thấy một ai nữa. Vậy mà rồi cũng gặp một người đàn bà, người dân-bà ấy thấy nó đi qua thì quay lại nhìn, nhìn rồi đứng sững lại mà lầm-bầm hỏi rằng: Con nhà ai đi đâu thế vậy? Hay là tinh ma gì đây? Rồi mụ nhận ra con *Cosette* thì nói rằng: Ồ kia, con chim sơn-ca đấy rồi.

Cosette đi khỏi cả cái vùng những ngõ ngoắt-ngoéo, vắng tanh, thì à đến nơi giới-hạn làng *Montfermeil*, về phía *Chelle*, còn thấy nhà, thấy tường hai bên lối đi, thì nó còn bước được dão cẳng. Thỉnh-thoảng còn được nom thấy bóng đèn qua khe cửa, thì còn được vững dạ rằng hai bên đường có đèn sáng có người ở. Nhưng đi xa nữa lại mỗi bước thấy một ngập-ngừng. Khi còn bé đã đi qua cái góc nhà cuối cùng rồi, thì nó dừng lại. Đi khỏi cái cửa hàng sau cùng đã là một việc khó lắm rồi; đi khỏi cái nhà sau cùng thì thành ra một việc cái gan nó không thể làm được. Bấy giờ thì nó đặt cái thùng xuống đất, nó thò tay vào trong tóc mà khe gãi đầu, đó là cái cách cử-chỉ riêng của những đứa trẻ con sợ-hãi bất quyết. Đây không phải là *Montfermeil* nữa rồi, xung-quanh đồng-không mông-quạnh. Trước mặt là khoảng đen xì vắng tanh. Con bé hết vía lên mà nhìn cái khoảng đen xì đó, tưởng chừng như người thì không có ai nữa, mà lại có những vật gì, có khi những tinh ma vô số. Nó trố mắt lên nhìn thì nghe thấy sột-sạt những con gì nó bò dưới cỏ, thì nom thấy rõ-ràng những ma quỉ gì nó lù-lù ở trong bóng cây. Bấy giờ thì nó lại cầm lấy cái thùng mà xách lên, sợ quá hóa dám liều, mà nói một mình rằng: — Ấu là ta trở về mà bảo rằng hết nước rồi. — Con bé nói thế rồi quả-quyết đứng lên đi về.

Nó đi trở về chừng được trăm bước thì đứng lại lần nữa, rồi lại thò tay vào tóc gãi đầu. Lúc ấy thì là cái bóng mụ *Thénardier* nó hiện lên; mụ *Thénardier* ghê gớm, mồm loa mép dải, hai con mắt hầm-hầm giận. Con bé đưa cái mặt thảm-hại mà nhìn ra đàng trước mặt, rồi quay lại nhìn sau lưng. Làm thế nào bây giờ? Bấy giờ thì ra làm sao đây? Bấy giờ thì đi đàng nào? Trước mặt thì cái bóng con mụ *Thénardier*, sau lưng thì đêm khuya, rừng rậm những là quỉ quái yêu ma. Tiến thoái lưỡng nan, vậy mà con bé sợ chủ hơn là sợ quỉ quái. Nó bèn quay trở lại, quyết chí vào rừng lấy nước, ba chân bốn cẳng mà chạy. Nó chạy ra khỏi làng, nó chạy vào rừng rậm, không còn để mắt để tai vào cái gì nữa. Mãi đến lúc hết hơi nó mới không chạy nữa, nhưng không chạy mà cứ việc đi. Sợ cuồng lên mà cũng cứ đàng trước mặt đi thẳng.

Khi nó chạy thì nó vừa chạy vừa muốn khóc.

Cả một cảnh rừng rậm ban đêm đầy những cây lay lá rụng bao bọc lấy nó. Nhưng mà nó không trông gì nữa, mà cũng không nhìn gì nữa. Một bên thì cái tối tăm vô-đề đối với một bên thì cái phận mỏng đứa anh-nhi. Bên thì bao nhiêu là bóng tối, một bên chỉ có cái mấy trăm-ri đó.

Từ ngoài ra rừng mà vào đến suối, đường đi chỉ độ bảy tám phút. Con bé ban ngày đi luôn đã thuộc đường rồi. May làm sao, đêm hôm mà nó không lạc. Ấy là nhờ chút lưỡng-trí của nó. Con bé không dám nhìn sang hai bên, sợ nửa lại nom thấy những cái gì ở trong các bóng cây bụi rậm. Nó đi mãi sau vào đến suối.

(Còn nữa)

Những hồi tới đây, đã in thành bốn quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn.

bán giá như sau này

Quyển I . . . 223 trang, bán . . . 0 $ 50
— II . . . 201 — . . . 0 45
— III . . . 188 — . . . 0 42
— IV . . . 200 — . . . 0 44

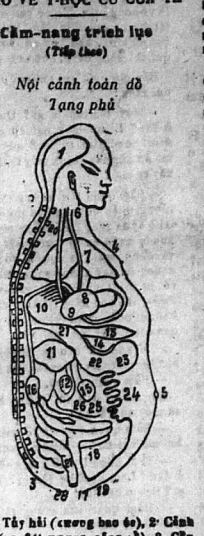
Ở xa phải trả thêm tiền cước.
mỗi quyển. . . . . 0 $ 20
Cả năm quyển gửi làm một . . . 0 $ 90

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Châm-cứu trích lục

(Tiếp theo)

Nội cảnh toàn đồ
Tạng phủ

1 Tây hải (xương bả vai), 2 Cánh cổ (xương sống cổ), 3 Cẳng (xương sống chậu), 4 Trung đơn (xương ngực) tức là khí hải, tên khí ngang tụ. 5 Tỳ (lá lách), 6 Hiên (ống thở hay là khí quản), 7 Phế (phổi) 8 Tâm (quả tim) 9 Bao lạc (cái túi con đeo dưới quả tim) 10 Tâm bế (những giấy nhỏ ở quả tim lan ra mà bám vào nó), vị, cao, thộ) 11 Can (xương gan), 12 Đởm (trái mật) 13 Tỉ (lá lách), 14 Chỉ thể (nơi lá mỡ) 15 Mệnh môn (xương giữa hai quả cật) 16 Thận (quả cật hay là bì dụ) 17 Tinh đạo (ống tiết tinh) 18 Bàng quang (bong bóng) 19 Niệu đạo (đầu ống tiểu tiện) 21 Vĩ (đuc quản hay là cuống họng con) 21 Bí môn (đầu cuống đa dày) 22 Vị (dạ dày), 23 U môn (chỗ cuối cùng dạ dày tiếp xuống ruột non) 24 Tiểu tràng (ruột non), 25 Lan môn (chỗ cuối ruột non đầu ruột già), 26 Đại tràng (ruột già) 27 Trực tràng (đoạn cuối cùng ruột già), 28 Phách đạo (rốn đại tiện)

(Còn nữa) Phương-năng-Tĩnh

Luận thư-pháp

(Thư pháp là phép chép sử)
(Trích dịch Âm-bằng thất văn tập)

Ta không hiểu vì cớ gì mà các nhà sử-học ở Trung-quốc đều lấy thư pháp làm cái thước sao trong thứ nhất; ta không hiểu vì cớ gì mà các nhà chép sử ở Trung-quốc đều lấy thư pháp làm cái việc giới thứ nhất; ta lại không hiểu các nhà chép sử ở Trung-quốc, giờ cái chữ nghĩa gì đã cần nhắc việc đời xưa, đời nay, mà dám bỏ bê lắm thao mình về thư pháp. Các nhà chép sử nói: « Thư pháp là theo nghĩa kinh Xuân-thu (của đức Khổng-tử làm ra), là để phân biệt kẻ gian, kẻ ngay, người thiện, người ác, cầm quyền thưởng phạt mà chế khen trăm đời, thư pháp hay thì là sử hay, thư pháp dở thì là sử dở, Lời ấy thật là nói bậy, thư pháp của kinh Xuân thu, không phải là để chế khen. Người xưa đã qua rồi, xương đã mục rồi, đức Khổng tử há không sợ phiền, mà lại đem ra mà chê mà khen. Được Khổng-tử làm kinh Xuân thu cốt để dài chế độ và bày tỏ cái chính biến của mình, được Khổng tử sống ở cái đời nguyên lúc không được tự-do, chính kiến xấu mình không thể bày tỏ rõ ràng ra được, mới phải làm phá hiện thì tay cái chính kiến của mình; như chén: « Doãn thị tiết (người là họ Doãn chế); không phải là chế họ Doãn đâu, là mượn họ Doãn để chế thế thanh (nối đời làm quan Khanh). Những cái phá hiện như thế; người sau không hiểu, mới gọi là thư pháp, chớ không biết rằng Xuân thu là kinh. chớ không phải là sử. Xuân thu là để sáng nghĩa, chớ không phải để chép việc, nếu Xuân thu mà là sử, mà là sách để chép việc, thì ở đời còn có bộ sử nào không hoàn toàn và không có thứ tự như sách Xuân thu không. Người sau vẫn để không biết Xuân thu là sách để làm gì, mà trong bụng mình cũng không có chủ nghĩa gì, chỉ nhặt nhạnh một vài việc linh tinh, chép thành quyển sách rồi mặt hơn hớn, mồ bộ bộ, bảo mình là bắt chước kinh Xuân thu, ở đời còn có hạng người nào không biết xét mình đến như thế không. Ta đem nó quy-rằng sai có chỉ như thế: Không tế làm kinh Xuân-thu, thì mới nói thư pháp được; không có chỉ như đức Khổng-tử làm kinh Xuân thu, thì không nên nói thư pháp.

Có người nói: « Thư pháp để rõ điều công, điều tội, phân biệt người quân tử, kẻ tiểu nhân, khiến người sau đáng làm gương mà biết khuyên dỗ, mà ông sự tự-tiện thế? » Phải, đã đành rằng thế, nhưng mà sử không phải là để chép việc của một người hay là một họ, là để để rõ những sự vận động, sự hưng thịnh, sự biến hóa và sự truy lạc của một dân tộc mà làm cho rõ cái nguyên nhân và cái kết quả thế nào, cho nên nhà chép sử gỡ không có khu khư chỉ hay khen một vài người, và cũng không chịu khu khư chỉ hay khen một vài người. Sao thế? vì rằng chỉ hay khen một vài người, thế là chuyên làm công hay để tại cho một vài người, mà thu trách nhiệm cho tất cả người khác, trên thì không gợi thêm cái lòng kể g'an hàng lỗi nước làm cho rõ ràng mi h dưới thì làm cho quốc dân k ông biết tôn trọng nhân cách, r hà chép sử có nên như thế đâu. Một dân tộc tiến hóa hay là truy lạc, nguyên nhân quyết không phải tại một vài người, nếu k ông phải tại cả thì cũng chỉ tại phần nhiều, chớ không phải tại cả một người, chớ không phải tại cả một đoàn thể, vì thế cho nên phàn quốc ở Trung-quốc không tiến bộ được. Ta không bảo rằng là chỉ khen của nhà chép sử là đáng chán đâu, ta chỉ chán là bởi rằng nhà chép sử ở Trung-quốc cho là bổ cái thư pháp chế khen thì nhà chép sử không có thiên chức gì và không có việc giới giá cả.

Những người bàn về nước hay giờ, đông mồm mồm thì nói: « Tức quan thì trông này làm hại nước, giặc quan thì hiếp dân làm hại dân », suy ý bọ, thì hình như họ cho rằng giặc mà giết được hay là đuổi được một vài người ấy, thì Trung-quốc trở lên giàu mạnh, chen vai được với các nước văn minh ở châu Âu châu Mỹ, đó thật là vì cái lý thuyết của các nhà sử học đã mà ý đều cũng xuýt-xoát nhau, thì lược cũng xuýt-xoát nhau, trước nguyên đã sẽ hằng hà sa số những người có đủ tư cách làm loạn nước làm hại dân, rồi mất vài người vin mới hòa thôi mà xuất hiện, làm hễ đại bộ ấu cơ người cũng lost ; một vài người đại điển ấy đi, thì trăm nghìn vạn mới người đại-biểu khác lại nối gót mà đến, kẻ vai mà đông. Không sửa ngay từ gốc, không khơi trong từ nguồn, mà chỉ chăm chăm trông vào một vài người ở hay đi, thì phỏng có được việc gì không? Thế mà người trong nước, không ai chịu trách mình, chịu xét mình, mà chỉ trách cái chế một vài người, tu có thể nào không kêu oan cho một vài người ấy. Hình chép sử cho là mong có lời cho nhân quần, mà chỉ lấy chế khen một vài người làm thêm chước làm việc giới, thử hỏi xem đối với nhân quần, có ảnh hưởng được một tông một mảy nào không!

(Còn nữa) K. dịch thuật

Nhà Ba-chuông
TỨC LÀ HIỆU
BAO-CHẾ MONTÈS
64, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay hoạt xẩu.
Trị bệnh mất máu, khí hoạt suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay ai kém hoạt tinh ra xác phải, làm cho hay ho việt.

Ấy là :
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MÁU BÒ 1 $ 40

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các ngài gửi mandat mua báo thì phải kẻo không trả lời. Mua báo thì tính từ ngày không phải tính từ ngày gửi

Các việc linh trưng và đấu giá

Ngày 23 octobre. — Tại phòng Hội-đồng tỉnh Đốc-lý Hanoi sẽ gọi linh trưng những việc sau này:

Hồi 9 giờ 30: Trưng cung cho các người làm và các người canh giữ tại nhà thương, nhà thương con gái, nhà thương lây của thành phố Haiphong từ 1er janvier 1927 tới 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 45: Trưng cấp các giấy in cho thành phố Haiphong dùng từ 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ: Trưng việc chạy bàn đi sân vào thế sân-quần của các người ở Haiphong và vào hồ tây của các người hải hồ, từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 15: Trưng cấp các vị thuốc và vải buộc thuốc cho sở Y-tế của thành phố Haiphong từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 30: Trưng cấp dầu essence và dầu nỏ dùng cho các sở của thành phố Haiphong từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Hồi 11 giờ: Trưng cấp từ 12 bò, bánh tây, trắng, số và các thứ quả dùng để nuôi các loài vật tại vườn bách thú Lạch-tray ở Haiphong từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Các sở điền lệ đều để tại Tòa Đốc-lý Haiphong.

Đến ngày 25 octobre hồi 15 giờ gi sẽ có Công-chính Hanoi sẽ gọi linh trưng việc làm đường đá từ tỉnh số 73 từ cổng xuyên đến quang-nguyên tỉnh Hà-đông.

Vốn làm đường : 3.434 $ 00
Kỹ quỹ tạm : 50 00

Ngày thứ hai 25 octobre 1926 — Hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà ăn và một nhà tắm cho trường nam Sư-phạm Hanoi. Việc này trước định vào 13 novembre nay hoãn đến 25 octobre 1926.

Ngày 27 octobre 1926 hồi 15 giờ. — Tại nhà Thương-chính Hanoi và Saigon gọi linh-trưng các sở vỏ giấy in của sở Thương-chính năm 1927. Tiền linh trưng phải khai bằng bạc và bằng xu.

Điều lệ để tại tòa ba nhà Thương-chính Hanoi và phòng kế-toán nhà Thương-chính Saigon.

Ngày thứ tư 27 octobre 1926. — Hồi 13 giờ tại nhà Thương-chính Hanoi và Saigon cho linh-trưng việc in sổ và bán các giấy in dùng trong sở Thương-chính năm 1927. Tiền bán phải tính bằng bạc và xu.

Điều lệ để tại sở Thương-chính Haiphong.

Ngày 28 octobre 1926 hồi 9 giờ. — Tại dọc Bến-xa phía Bắc, ở nhà ga Bà-hạt gọi linh trưng cho các dọc bến-xa phía Bắc ở Bà-hạt và Trung-ky trung-ương ở Tourane.

Lô thứ nhất. — Bảy vạn bốn nghìn kilos (74.000 k.) dầu để lau trục bánh xe.

Lô thứ hai. — Sáu vạn sáu nghìn kilos (66.000 k.) dầu để lau các toa máy.

Các giấy má về việc linh trưng này đã tại phòng giấy ông ký-sư chính dọc bến-xa phía Bắc (Bureau du l'Ingénieur Chef de l'Arrondissement des chemins de fer du Nord gare Hanoi) và phòng giấy ông chánh ở Bãng-tải (Service Maritime du Tonkin) tại Haiphong

Ngày 3, 5 và 9 novembre 1926. — Hồi 8 giờ sáng tại sở Kiểm-lâm Hanoi bán đấu giá mấy khu rừng của sở Công-sản.

Rừng tỉnh Phú-thọ và Tuyên-quang thì bán vào ngày 3 novembre

Rừng tỉnh Bắc-ninh và Quảng-yên (trừ đảo La Table không kể) thì bán vào ngày 5 novembre.

Và rừng đảo La Table thì bán vào ngày 9 novembre.

Mỗi đơn xin đấu giá chỉ được mua một khu mà thôi.

Ai muốn biết thêm điều gì nữa thì cứ hỏi tại sở Kiểm-lâm Hanoi, sở tha sở tỉnh Phú-thọ, Tuyên-quang, Bắc-ninh và Quảng yên cũng cứ sở Kiểm-lâm Phủ-doãn. Phủ yên-bình Phan-thương, Tuyên quang, Việt-trì, Ao hai, Tiên-yên, Quảng-yên, Phu-lạng-thương, Yên-lập và đảo La Table.

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Belle défense d'un peuple vertueux attaqué injustement.

« Tant de prospérités ne furent pas regardées sans envie : les peuples voisins s'assemblèrent ; et, sous un vain prétexte, ils résolurent d'enlever leurs troupeaux. Dès que cette résolution fut connue, les Troglodytes envoyèrent au devant d'eux des ambassadeurs qui leur parlèrent ainsi :

« Que vous ont fait les Troglodytes? Ont-ils enlevé vos femmes, dérobé vos bestiaux, ravagé vos campagnes? Non nous sommes justes, et nous craignons les dieux. Que voulez-vous donc de nous ? Voulez-vous de la laine pour vous faire des habits ! Voulez-vous du lait de nos troupeaux, ou des fruits de nos terres ? Posez bas les armes ; venez au milieu de nous, et nous vous donnerons de tous cela. Mais nous jurons, par ce qu'il y a de plus sacré, que si vous entrez dans nos terres comme ennemis, nous vous regarderons comme un peuple injuste, et que nous vous traiterons comme des bêtes farouches. »

Ces paroles furent renvoyées avec mépris ; ces peuples sauvages entrèrent armés dans la terre de Troglodytes, qu'ils ne croyaient défendus que par leur innocence.

Mais ils étaient bien disposés à la défense,

Ils avaient mis leurs femmes et leurs enfants au milieu d'eux. Ils furent étonnés de l'injustice de leurs ennemis, et non pas de leur nombre. Une ardeur nouvelle s'était emparée de leur cœur: l'un voulait mourir pour son père, un autre pour sa femme et ses enfants, celui ci pour ses frères, celui là pour ses amis, tous pour le peuple Troglodyte ; la place de celui qui expirait était d'abord prise par un autre, qui outre la cause commune avait encore une mort particulière à venger.

Tel fut le combat de l'injustice et de la vertu. Ces peules lâches, qui ne cherchaient que le butin, n'eurent pas honte de fuir ; et ils cédèrent à la vertu des Troglodytes, mais sans en être touchés. (*à suivre*)

Montesquieu.

Sự chống-cự về-vang của một dân-tộc đạo-đức bị xâm-phạm một cách không công-bình

Của cải ít, phú như vậy, ai thấy mà không sinh lòng thèm : cho nên các nước lân-cận rủ nhau kéo đến, rồi mượn một cớ nhỏ mọn, nhất định ăn cướp loài vật nhân nhó của dân ấy. Khi biết được tin ấy, thì dân Troglodytes sai ngay sứ giả tuyên-bố với các dân ấy rằng : « Dân Troglodytes có làm gì với các ngài đâu? Có ăn cướp vợ các ngài, hay là ăn trộm súc-vật của các ngài hay là có phá phách làng mạc các ngài đâu ? có thế đâu : dân chúng tôi vốn sống bình và biết sợ quỷ-thần. Các ngài muốn lấy của cải của chúng tôi nào ? Các ngài muốn lấy len may áo chăng? muốn lấy sữa bò sữa dê của chúng tôi nuôi, hay là muốn lấy hoa lợi ở vườn đất của chúng tôi chăng ? Xin các ngài bỏ việc binh nhung đi, các ngài cứ đến nước chúng tôi, chúng tôi sẽ cho các ngài những thứ ấy. Nhưng nếu các ngài vào biên thì nước chúng tôi thì chúng tôi thề một cách rất đỗi địa vơn các ngài rằng chúng tôi sẽ cự các ngài là một thứ người bất-công, và sẽ xử với các ngài như xử với các loài vật dã-man vậy ». Các dân kia khinh bỉ không thèm nghe những lời ấy ; họ kéo binh vào bờ cõi của dân Troglodytes, họ chẳng cần lấy sự lương-thiện mà chống lại. Nhưng mà dân Troglodytes đã phòng bị sẵn để đối-địch. Bao nhiêu dân họ trẻ con đề cả ở trong để coi giữ cho hiền. Dân ấy thấy các dân kia vô lý mà lấy làm giận chớ không phải thấy họ đông người mà sợ đâu. Dân ấy bèn trả đầu hàng hai : kẻ muốn sống chết để cứu cha, kẻ muốn liều thân để giữ gìn cho vợ con, người này vì anh em, người kia vì chúng bạn người người vì nước, người này chết để có người khác thế ngay vào : trận đại thủ công, bấy giờ lại thêm ra một cái thù riêng, phải trả nữa. Tuổi là cường quyền với đạo-đức xung-đột nhau đó. Những dân đó mặt cái tham mồi kia thua chạy, không biết lấy làm xấu ; bỏ chịu thua cái đạo đức của dân Troglodytes, song lòng nó vẫn không biết cảm phục.

(*Còn nữa*)

Soạn Nam Nguyễn-văn-Thọ.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Một tấn thảm kịch ở dưới gốc « quéo »

(Tiếp theo)

— Bẩm quan lớn, bọn nó số thấy có 50 đứa, giáo mác rất nhiều, 3 khẩu súng, nhưng xét ra không mấy khí chúng đông đến. Chúng chia nhau ra làm năm bọn, mỗi bọn ở một nơi không mấy khi chúng gặp nhau. Khi nào đi ăn cướp đâu mới lại họp nhau để bàn-bạc. Hôm ngày chúng tản-mát mỗi đứa một nơi đến tối mới lại về thuyền. Chúng lại có một cái thuyền to có thể chứa được 20, 25 người có mui tử tế, hình như một cái thuyền buôn, bởi vậy không mấy ai biết là thuyền kẻ cướp. Chúng làm tôi hơn hai tháng giời ở đấy, ngày đêm vẫn có quân canh giữ. Hôm qua đây nó cho gọi tôi, tôi đành phải miễn-cưỡng mà ra rồi sang một cái thuyền nhỏ có 5, 6 người. Khi tôi trông thấy thằng giặc nọ nó mặc chừng 24 25 tuổi trong bọn tôi người đã nổi lên đứng sững, chỉ mươn bảo thầy xẻ xác nó ra cho thôi, nhưng than ôi ! thân gái yếu-ớt làm sao chọi lại. Đến lúc nó toan giở điều ác ấy với tôi, tôi lấy con dao to để ở bên mình nó toan đâm cho nó một nhát song nó nhanh mắt đã lấy tay đỡ và vứt xuống lòng thuyền. Chẳng may thuyền nan nhỏ, phải nhát dao to cắm mạnh quá, nước ai ấy ở trên không kịp. Chúng vội vàng thảo thuyền, không nghĩ gì đến tôi cả. Một lúc thuyền chìm, chỉ còn một mình tôi với vợ tôi với cái mũi chèo nơm nớp đứng ra được, đành bị ngọn nước nhấy trôi đi. Còn về sau thế nào xin quan lớn tôi con bẩm em tôi thì sẽ rõ.

Cô nói xong, ra ý nhọc mệt lắm, ngả đầu xuống giường, hai mắt lim-dim. Bấy giờ cô em lại nói lại từ lúc mình với được chị ra một nơi đồng-không bỏ con nằm ở nhà dưới để quan sát ngoài. Khi xem xong, ngoảnh lại thấy chị đã nằm ngủ rồi, mình mới lên gọi chị dậy để cùng về. Nhưng gọi mãi không thấy chị thưa, lấy tay lay thì thấy chị đã tắt hơi rồi. Cô em thấy chị chết, lấy làm thương xót lắm, bèn lấy khăn phủ mặt chị lại, rồi ra ngồi ở ngoài thềm mà khóc. Khóc xong, cô em lại vào lấy dao đâm vào cổ mình mà chết theo chị.

Quan huyện nghe xong, thương hại cho hai chị em, bèn sai lính đi bắt bọn cướp. Lính đi bắt được 4 tên, còn một tên trốn thoát. Quan huyện bắt 4 tên ấy phải chịu tội, rồi sai người đi tìm tên thứ năm. Tìm mãi không thấy, sau có người đến báo rằng : « Tên cướp ấy đã bị chết đuối ở bể rồi ». Quan huyện nghe tin, bèn sai người đi vớt xác lên, rồi đem bêu ở chợ ba ngày, sau mới đem chôn.

Nói xong cô toan ngồi nhổm dậy song quan huyện cũng ngồi cô ấy đặt cô nằm xuống mà nói rằng :

— Chị cứ yên lòng ! Chị bảo thằng đầu đang mới 24, 25 tuổi, nhưng thằng nào đã nhiều tuổi vị tất đã phải nó !

Quan huyện lại tiếp luôn rằng :

Bây giờ cô về năm đây. Tôi cho gọi nó lên nhà trên để ra hỏi tội thử nào nó có gì phải đi qua đây, thời nó hay không có sẽ biết.

— Bẩm vâng.

Bấy giờ quan huyện truyền tên lính hãy giải tên bị chết trói mà sống lại kia lên nhà trên. Tên này tuy xuýt chết song bấy giờ đã mạnh nên đi lại được. Bấy giờ có mấy người tuần phiên cùng phó lý, lý trưởng dẫn tên nhà trên. Khi có chị trông thấy bắt rằng không phải đứa mình ngờ nhưng cũng là thằng đồng đảng nó. Bấy giờ quan huyện và người em đồng-thanh hỏi rằng :

— Có phải nó không ?

— Không phải nó, nhưng cũng là tên đồng đảng nó, quan lớn cứ thử vì thằng này mà nó trốn được bọn nó vậy.

— Thôi được, cô cứ yên nghỉ. Việc ấy để tôi lo.

Bấy giờ nhà trên trần thiết sang trọng như một nơi công đường. Giữa kê một cái bàn, trên bày điếu ống, trầu dầu, khay chè, hộp thuốc. Quan huyện mới ở giữa ra bộ hộ vệ, đường hoàng lắm. Ngài là một ông quan đại độ, nhà từ xử việc quan không bao giờ lấy sự quát tháo, dọa dọa, khiến cho dân sự ai ai cũng mến phục. Bởi vậy về việc tên cướp này ngài chỉ lấy sự tra ít giờ đúng mực ra xử, nên việc ấy chẳng bao lâu thành. Buổn ; khi đối với tên cướp mà xử rất công tình thực thà là vô công hiệu. Nó có gan ăn cướp tất nó có gan chịu đòn, khi nào roi vọt nó kêu, kêm ép nó ấy, chưng qui chỉ nông nỗi, nhọc sức mà thôi.

Bấy giờ ngài gọi tên cướp lên mà nói rằng :

— Mày tên tuổi là gì ? Quê quán ở đâu ? Làm nghề nghiệp gì ? Sao đêm hôm đám tới chỗ quán cướp mà lẩn núp hay chính mày là tên cướp đấy chăng ?

— Bẩm quan lớn, chúng tôi là kẻ lương thiện đi buôn bán thường qua lại ở khúc sông này chẳng may đêm qua bị quân cướp cướp mất thuyền và đánh mất hai người trong bọn chúng tôi ngã xuống sông. May nhờ có người thuyền chài cứu-vớt lên được, tên còn sống lại đây, chứ thật không phải trộm cướp chi cả, xin quan lớn đến giới soi xét.

— Ừ anh đã bảo là người buôn bán lương thiện thì có thể sửa không ?

— Bẩm quan lớn có.

Bấy giờ nó đến tôi chẳng thấy gì cả mới nói rằng :

— Bẩm quan lớn có 15 trong khi bơi mà rơi xuống sông rồi chăng.

— Thôi được ! Thế anh quê quán ở đâu ? Làm nghề nghiệp gì ? Tên là gì ? Bao nhiêu tuổi ?

— Bẩm quan lớn chúng tôi quán Toái-hàn, huyện.....

— Bây đâu vào mời cô cả ra đây. Thôi ! Anh không cần phải nói lắm. Hỏi anh có biết người này không ?

Bấy giờ người con gái cả tổng Cô đã ở trong nhà bước ra. Anh chàng này trông thấy giật mình đánh thoát một cái. Quan huyện biết ý mới hỏi rằng :

— Thế nào ? Anh cứ biết người này không ?

Trước anh tưởng còn không chịu trả lời, sau mới quỳ xuống mà nói rằng : — Bẩm quan lớn thật quả chúng tôi là quân ăn cướp, nay đã bị bắt được, xin quan lớn rộng lượng mà gia tội cho thì chúng tôi sẽ vì quan lớn mà dẫn đường chỉ lối để quan lớn tray tìm bọn kia.

Quan huyện cười mà nói rằng :

— Anh vừa mới ở trong bọn chúng ra mà đã vội cung đuổi, mau mồ thế ư ? Vì phỏng tôi có tha cho anh, sẽ nay anh lại phản lại thì biết đâu.

— Bẩm quan lớn, quan lớn là bậc sáo-minh, hẳn quan lớn cũng biết rằng chúng tôi vì sự cùng bất-đắc-dĩ mà phải theo bọn họ, nếu nay quan lớn tha cho chúng tôi, chúng tôi sẽ xin cải-tà, quy-chính, kiếm một cái nghiệp lương-thiện làm ăn không dám theo bọn họ.

— Quan Huyện nghe thấy nói vậy vẫn không tin song xem đến nét mặt chẳng có vẻ liên-lánh. Ngài mới bảo rằng :

— Anh nói thế tôi chưa lấy gì làm tin. Cứ xem như cái nét mặt anh sáng lợi lẫn tăng tối của anh cũng rõ là một người hiểu-hòa, nhu-mì, sợ sao lại ẩn-nấp ở trong đám trộm cướp, vậy là lịch anh thế nào nói rõ rằng cho tôi nghe.

Bấy giờ anh ta mới ung-dung mà bẩm rằng :

— Bẩm quan lớn, quan lớn đã có lòng đại-độ nhân-từ như vậy, chúng tôi xin thực-tình mà cung-khai không dám ẩn giấm một điều gì. Chúng tôi tên gọi... quán Thái-bình, tổng... làng..., xưa nay vẫn làm nghề đi buôn bán đất, thường thường về phía qua lại giải sông này. Nguyên tám tháng về trước đây bọn chúng tôi có bến người theo lệ thường chở một cái thuyền to toàn đồ đất, chum, vại. Khi bấy giờ vào khoảng tám quá nửa đêm thì vừa tới gốc « Quéo » là một nơi vắng vẻ không có nhà cửa ; lúng mực nào cả, bỗng thấy một bọn vào chừng ngót hai chục đứa có giáo mác, khí giới đề ra cướp chiếc thuyền của chúng tôi. Chúng tôi chân tay không và lại là người nhà không dịch lại nổ đành để chúng cướp thuyền và bắt đi. Hôm sau chúng đem nốt ra chợ bán cả cái thuyền chúng giữ làm của công. Chúng bắt bọn chúng tôi phải nhập đảng, chúng tôi đành phải theo mong sẽ có dịp để trốn thoát, nhưng chúng giữ rất làm. Và chúng chúng tôi phải ở với người một thuyền, nên không mấy khi được gặp nhau mà bàn bạc, bởi vậy không thể nào thoát được. Mỗi khi chúng đi cướp ở đâu chúng giữ chúng tôi ở dưới thuyền với mấy người nữa, nên lại càng vô-kế lắm nữa.

Mới cách đây hơn hai tháng chúng vào cướp nhà ông tổng Cô cũng người con gái lớn. Tên đầu đảng vì thấy đẹp mà giữ ông tổng Cô, còn người con gái...

— Thế anh có được mục-kích tấn thảm-kịch ở dưới gốc « Quéo » không ?

Bẩm có, chính mắt chúng tôi có được trông thấy chúng đã sắp sẵn một cái sọc rắn ở dưới gốc « Quéo » vừa vặn tới cổ, nó trói ông ấy hai tay, hai chân quặt ra đằng sau, ở ngực và ở bụng đều trói cả chỉ trừ cổ cái đầu. Bấy giờ tên đầu-đảng rắm dao xăm-xăm đi ra tới chỗ vào một ông tổng Cô mà nói rằng : « Tổng Cô ! Phen này thì tiền của đã được thỏa-thuê-phỉ-chí-phỉ-nguyện ! » Ông tổng Cô nhưa kịp nói làm sao và có ý xin khi vừa cất đầu xuống thì tên tướng cướp đã chém cho một nhát thì đầu nhưa rơi, máu chỉ thấy ứng-ộc thôi. Hắn bèn nhẹ dao ra nhìn xem thì lưỡi đã nửa bèn nằm xuống đất rồi ngay con dao to ở bên mình cũng chém cho một nhát nữa thì đầu rơi ra bên mình, mắt vẫn còn trợn trừng. Ối giời ôi ! Chúng tôi vốn là kẻ buôn lương thiện có được mục-kích những tấn thảm-kịch như thế bao giờ, nên trông thấy mà phải gớm mình, sởn gáy, đến bây giờ nghĩ đến cũng phải ghê-sợ.

(*Còn nữa*) Thanh-vân Trần-tức-Quế

VĂN UYÊN

Chị đánh thức em

Hỡi em ơi ! nọ bóng làm-dê đã chiếu trước lều,
Thôi em đi trở dậy mà rửa mặt gội đầu kẻo trưa.
Giấc mộng làm em chớ có say sưa,
Em phải nên mau tỉnh dậy mà ganh đua với người.
Gánh nợ đời còn ê ẩm tấm lưng hai vai,
Cha mẹ thì già suy tuổi yếu em đỉnh hồ cho ai hay giờ.
Hỡi em ơi ! em ơi tỉnh hay chưa,
Sao em còn êm ấm mơ hồ mãi thế hỡ em.
Này kìa em hãy dậy mà xem,
Biết bao người nhân thế đương đua chen trên đường trần.
Đã làm người phải nên liệu lấy thân,
Chớ trăm năm nông nổi như một đám phù vân có ra gì.
Có làm cao cho khỏi hổ tiếng với nam nhi,
Có qua cơn bỉ cực mới tới kỳ thái lai.
Em đừng nên hắt chước như ai,
Chơi hời lên lồng cho phải lòng vàng.
Buổi xuân xanh ngẫn chẳng lấy gang,
Em phải lo sao tỏ mặt với giang san sau này.
Bố bỏ sớm cha áo mẹ với công thầy,
Tứ phương vẫy vùng cho thỏa những ngày ước mong.
Em chớ nên ngại nỗ lòng đong,
Việc đời trễ nải để đau lòng mẹ cha.
Thang tuyên mỗi tuổi một gà,
Trông nom các việc sau nhà là cậy em.
Bố mà em có ai ở thì nên,
Phải nên mau tỉnh dậy bỏ để cho thiên hạ cười.
Chị dặn em trong bấy nhiêu lời,
Pasé nên ghi nhớ lấy mới đỡ em chớ có quên.
Làm thì trai chớ lấy cho bền,
Đang kỳ thơ ấu việc sách đèn em nhớ có bỏ qua.
Coi đường công danh đừng chẳng bao xa.

Trần-hữu Chung

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng đa dày, đau đa dày, ăn không ngon, ngủ không được, thổ tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba-chuông, Hanoi 9207

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi nhà ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán cái giấy quán báo, nhưng lại thế nào thì bỏ-sở rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được để chúng tôi gửi giấy quán khác.

Bỏ ai không gửi tiền theo thì sở có người nhắc có hoặc phải lại nặng hơn.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ 0$10 MỘT LẦN

Bản-quán mở ra mục này, cốt để giúp các bạn đọc báo, cần mua-bán đồi-chác thứ gì, thật rất dễ tìm mà giá đăng vào mục này lại rẻ lắm.

Giá tính cứ 0 p. 10 một dòng, các ngài chỉ mất độ 2, 3 hào cũng có thể đăng báo được. Không những thế lại còn tiện cho ngài nào cần mua-bán thứ gì, cứ xem ở lời rao vặt, đã chia ra từng mục, thật tiện mọi đường.

Giá 0 p. 10 một dòng, là tính cho các ngài không mua báo đồng-niên, còn ngài nào mua báo đồng-niên, khi nào muốn đăng vào mục rao hàng này, thì xin gửi cho bản-quán cái giấy cuốn-báo, bản-quán xin tính rút xuống 0 p. 05 một dòng.

B. Q.

Nhà đất bán

(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất tỉnh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toán, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Henri Rivière, số 32, giá 4.500 $ 00. Hỏi tại số 7, Julien Blanc, Hanoi. 5.804

Muốn bán một cái nhà kiểu tây, đất rộng 200 thước tây vuông, ở phố hàng Mã-mây (Rue des Pavillons noirs) Hanoi, số 73, ai muốn mua thì hỏi tại số 57, phố hàng Đ.Ều. 5.023

Vì đi xa mà bán : một cái villa có đồ dạc, có đủ các nhà phụ ở giữa Đồ-sơn. Xây bằng Ciment, đá và gạch. Lợp ngói tây. Trồng ra bể và miền chung quanh đẹp tiện nhất. Có đường đi riêng. Có 2.300 thước ngoại giá lại còn một miếng đất 250 thước vuông để làm cổng cũng được. Người muốn mua giá bán cũng được. Giá 4.000 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.925

Nhà cho thuê

(Maisons à louer)

Nhà số 4 phố hàng Giò (Bd Gia-long) cho thuê. Hỏi tại nhà báo. 5.927

Xe ô-tô

(Automobiles)

Vì đi xa muốn bán ngay xe ô-tô Renault, 5 chỗ ngồi, 11 mã-lực, chạy tốt, giá rẻ. Hỏi tại : M. Legris, 152, Avenue O'd'Endhal, Haiphong. 5.895

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 5 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Vì đi xa nên bán : Auto 10 c.v. *Rolland Pilain* chạy thật tốt. Từ khi mua chưa hề chữa qua. Có đủ cả áo xe và nhiều đồ phụ. Đèn secours mạ kền thật sáng. Người muốn mua giá bán cũng được. Giá 1.200 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.924

Xe-ngựa

(Voitures hippomobiles)

Một cái xe ngựa forme Américaine hãy còn tốt, bán 80 $, đủ cả đồ phụ-tùng, mua mới 230 $ có facture. Ai mua hỏi tại M. Phạm-huy-Thành, tri-huyện Tứ-kỳ, Hải-dương. 5.922

Súng và chó săn

(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Sách vở

(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đáng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đăng-cổ tùng-báo. » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.909

Đồ vàng bạc

(Bijoux)

Ai có đồ vàng không dùng, muốn bán thì cứ đem lại hiệu Ly-Seng-Bao, 42, phố hàng Bồ, mà bán sẽ được giá cao. 5.919

Muốn mua :

(On achète :)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Trường học

(Ecoles)

Trung-bắc Học-hiệu có dủ các lớp dạy như trường Nhà-nước. Đơn xin học gửi đến ông hiệu-trưởng ở 22, phố Nhà-thờ (Rue Lamblot). 5.756

Lớp dạy Latin và Anglais

Bắt đầu từ 1er octobre tại Trung-Bắc Học-hiệu, 22 phố Lamblot, sẽ mở một lớp tối nữa chuyên dạy Anglais và Latin.

Trong một tuần lễ, mỗi thứ chữ ấy dạy ba buổi tối.

Học-phí mỗi tháng định như sau này :

Học một thứ chữ : 4 đồng

Học cả hai thứ chữ : 6 đồng

Ai muốn biết thêm điều gì, cứ đến hỏi tại Trung-Bắc Học-hiệu.

Lặt vặt

(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bản-quán. 5.808

VỘI THI BÁN RẺ

1 tacheomètre Sanguet mới.
1 niveau bulle indépendante prismes mires, rapporteurs, tailles, vân vân.
Viết cho M. Briet, Quảng-yên. 5.950

Sở Đạc-điền tư của M. Phan-văn Đường trước ở Phố hàng Bông số 149, nay dọn lại *số 1 phố Tân-hưng*, gần Ga hàng Cỏ, 5.915

Lạc em

Tên tôi là Nguyễn-văn-Thụ, xin có lời về nhờ quý-báo làm ơn đăng giúp cho tôi một việc như sau này xin đa tạ vô cùng :

Nguyên tôi đi làm xa ở nhà có đứa em gái tôi tên là Nguyễn-văn-Hảo 17 tuổi, thấy mẹ tôi có cho em tôi về Hanoi học chẳng may giải mà nghe anh em vui chơi quá chốt nhỡ tiêu mất tiền rồi lại bị người nhà sĩ-nhục nên sợ mà đi đã ngót hai tháng rồi, thấy mẹ tôi tìm đâu cũng không thấy, mà tôi ở xa không biết làm sao được, lòng thời bồi rồi nghĩ mà buồn, vậy xin có mấy nhời đăng lên báo-chương để nhờ các quý ông quý bà biết mà mách bảo cho thấy mẹ tôi là M. Đội-Toa ở phố Vĩnh-thành số nhà 36 tỉnh Vĩnh-yên, dù có tốn tiền phí tổn sau tôi xin hoàn lại và xin có lời đa tạ về sau, nếu không, nhờ các quý ông quý bà cứ bảo em tôi viết thư cho tôi cũng được.

Nguyễn-văn-Thụ
Secrétaire des Travaux publics (Annam)
Lao bao.
5.914

Ai biết bảo giùm. — Bản-quán tiếp được bức thư sau này, xin cứ nguyên-văn đăng báo :

Tôi tô là Nguyễn-văn-Bản ở làng Dy p'ê, tổng Mọc-hoàn, huyện Duy-tiên, tỉnh Hà-nam, nhờ quí báo làm ơn đăng lên báo-chương hộ một việc như sau này :

Nguyên mẹ tôi tên là Hoàng-thị-Thu 70 tuổi lên chơi với người nhân rượt gọi bằng cô ở ngõ Bích xã Ấm-hạ, tổng Ấm-thượng, huyện Hạ-hòa, tỉnh Phú-thọ, khi về có mua được 10.000 nưa và 2.000 lá gồi, lúc xuất về thì tên Bích là cháu có cho con tên là Hoàng-văn-Khâm đưa về đến Việt-trì hôm 29 septembre 1926 hồi 8 giờ lên làm thuê thì có bước vào cạnh một cái hồ khác, bỗ ấy có nằm là và nằm, mà bỗ ấy thì có 6 người, hồi 3 giờ chiều tên Khâm lấy được giấy thuê ra bỗ tìm thì không thấy nữa, rồi tên ấy cứ theo tìm tìm không nhìn nhau-bỗ về tới địa-hạt tỉnh Hưng-yên và bảo cho tôi biết, mà hôm ấy là ngày mồng 2 octobre, thì thực khắc tôi cho người nhà đi tìm các ngọn sông và các bến, thì hôm ấy đến nay chưa thấy. Vậy thì ông bà nào biết ở đâu bảo giùm bỗ tôi xin tạ ơn.

5.913

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Máy mỉ-sao,
15 chân-kính
Mặt số kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3011

Cải-lương Hí-viện
RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi
Sắp sửa diễn
CHÂU VỀ HỢP-PHỐ
Chèo cải-lương
Tối thứ năm 21 Octobre
TRẬN CƯỜI
KHÔN TRẺ BÉ GIÀ
Tích hát chèo cải-lương có giá-trị xem đi xem lại mà vẫn không chán, càng hiểu rõ lời trò cẩu hát thời lại càng thú vị lắm.
Tối thứ sáu 22 Octobre
BẰNG NHÂN THẾ GIẢ
Làm mối không nên phải đền của nhà. Cổ tích rất buồn cười.
Tối thứ bảy 23 Octobre
Diễn là:
OAN BÀ THỊ KÍNH
Chèo cải lương
Soạn giả: Nguyễn-đình-Nghị
Lần này có sửa đổi lại cách ra trò.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:
Peptonate de fer MONTÈS
Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.
Giá tiếp 0$90

Bắt thuốc bột
SUDOL
thì tức khắc tuyệt nọ
RÔM-SẨY
Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudel thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sẩy không mọc lên được nữa.
Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.
Một hộp lớn: 0$50
Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng tiền
HANOI 3002

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp.
Mắc bệnh giịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.
Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là:
Cachets du Docteur Rascol
Giá 0$50 một ống sáu cachets
3001

hội ý kiến quan công-sứ lại lĩnh chọn một người có chân hội thay vào, kỳ bạn của ông hội-viên trị-sự mới lấy đến kỳ đại hội-đồng gần nhất thì hết.

Ban hội-đồng trị-sự sau khi hội ý kiến quan thầy thuốc xét xem người ốm xin thuốc, xin các thứ thuốc trừ vỡ, xin quần áo hay tiền trợ cấp có phải là người nghèo cùng không, nếu phải thì ông hội-trưởng cho không lĩnh những thuốc chữa bệnh không mất tiền ngay tại viện thứ gì kiếm giữ kho hay là thuốc trừ vỡ theo đơn của thầy thuốc đã kê. Những người nghèo cũng xin trợ cấp hay quần áo cũng do ông hội-trưởng theo đơn của quan thầy thuốc đã kê sau khi hội ý kiến ban hội-đồng về sự nghèo nàn của các người ấy phát những bông đến lĩnh ở ông thủ-quỹ kiêm giữ kho phát cho.

Về những lý hội-đồng của bản hội đồng trị-sự và đại hội-đồng thì ông thủ quỹ kiêm giữ kho thảo biên bản ghi vào một quyển sổ mà các ông trong bản trị-sự đều ký.

V. — *Về việc kế toán.*

Về việc kế toán thì có những sổ cần dùng như sau này:
1 Một quyển sổ thu.
2 Một quyển sổ chi.
3 Một quyển sổ rằng của nhận tiền đóng và những thẻ công.
4 Một quyển sổ xuất nhập những thứ thuốc.
5 Một quyển sổ kê các khí dụng.
Những sổ ấy mỗi khi đại-hội-đồng phải xuất trình và mỗi cuối tháng phải trình quan công-sứ duyệt

VI — *Về việc giải tán hội.*

Về việc giải tán hội thì chỉ đại-hội-đồng mới định được.

Việc giải tán hội thì phải do ở bản hội-đồng trị sự khởi nghị hay là một phần ba hội viên khởi nghị.

Nếu mà một phần ba hội viên khởi nghị giải tán hội thì nhờ khởi nghị ấy hội-đồng trị-sự xét rồi làm tờ trình đại-hội-đồng.

Khi hội giải tán thì các tài sản mọi thứ của hội sẽ cung vào hội Bio-anh ở phố Duvillier Hanoi.

Điều lệ này mà sửa đổi lại, thì bản hội lại phải xin phép quan trên theo như khoản 297 luật hình.

Những việc bàn về thời thế, chính trị, tôn giáo thì cấm.

Lời cảm ơn. — Lũ chúng tôi chẳng may, mẹ chúng tôi mất ngày 11 octobre 1926 này, hưởng thọ tám mươi mốt tuổi (81), ơn các quan, các cụ, các ông, các bà, số lòng ban cho các đồ lễ phúng, và gửi giấy chia thương, cùng đi đưa đám, ngày mồng tám tháng chín ta này, tại địa-phận làng Vực-thường, huyện Tam-nông, tỉnh Phú-thọ.

Đương khi tang-gia bối rối nhiều điều nhầm-lỗi, vậy xin các quan, các cụ, các ông, các bà tha-thứ đi cho, chúng tôi được cảm-tạ và cùng, nay xin có lời trần-trọng gửi kính tạ chung, để tỏ tấm lòng biết ơn.

Nay kính tạ.

Cô ai-tử: Dương-tinh-Khiêm, chánh quản-cơ hàm hưu-trí, và anh, em, vợ, con, cháu, chắt, dâu, rể, nội, ngoại cùng bái tạ.

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Phạm thuốc. — Ngày 13 Octobre vừa rồi một người đàn bà ở bên chợ An-cựu bị phạm thuốc mà chết một cách rất thảm thiết, khiến ai nghe đến cũng phải thất kinh tưởng cũng nên thuật ra đây để làm gương cho những người hay dùng thuốc mà thường không biết cẩn thận.

Số là một người đàn bà thường hay đau bụng mắc nỗi con, mỗi khi đau thì trong bụng thường nổi lên từng cục như là có vật gì của quấy. Bệnh ấy cũng thường thấy nhiều người đau.

Người đàn bà này mắc bệnh ấy uống thuốc cũng đã nhiều thầy mà vẫn chưa lành, nay nghe người ta mách ở gần nhà ấy có thầy hay, mới thầy đến thăm bệnh thì thầy nói rằng không phải là đau mắc nhà con, mà chính là bệnh trùng đòn, thì phải dùng thuốc độc mà trị nó mới khỏi, thăm bệnh xong thầy từ ra về, nhà ấy có cho người theo thầy lấy thuốc. Thầy đưa cho một gói thuốc bột chẳng rõ là thuốc gì, thầy dặn đem về nhà chia ra ba lần mà uống. Tên người nhà vô ý đem thuốc về lại quên mất lời dặn của thầy lại nói với chủ nhà rằng sẽ gói thuốc ấy một lần. Chủ nhà có biết sao sự nghe lời dặn sao nổi vậy, nắng vào khói miệng tức thời nhào lăn ra vật vã một hồi rồi chết.

Oan khổ thay! chết như thế bởi ai bởi mình vô ý hay là thầy vô ý? Tưởng rằng thầy thuốc vô ý thì phải, vì rằng một vị thuốc lợi hại như thế thì ít nữa là mình phải biết cách dùng cho rõ ràng, còn như dặn miệng là khẩu truyền vô bằng thì tài nào mà người ta khỏi lầm lỗi, còn như những người thường dùng thuốc thì phải biết cẩn thận thuốc gì cũng phải uống từ từ để xem cách nó chuyển ra thế nào rồi hãy dùng.

Sự này nghe đâu còn kiện cáo lôi thôi chán là quan trên sẽ xử đoán được công bình, thì chắc là bác thầy huốt sẽ bị trọng phạt mới xứng đáng vậy

THANH HOA

Một cái ý kiến hay. — Mới đây M. Lê-trí-Thiện là tri phủ Hoằng-hoá có thông sức cho các dân xã nên lấy tiền xương táo ra mua cây dừa để đem về trồng tại những chỗ đất hoang của công dân, sau lấy cái lời lấy để làm của công dân. Hiện nay ông phủ đã mua được đến hơn hai vạn cây dừa giống, hạng nhất thì ba hào, hạng nhì hai hào một cây, dân nào đem tiền đến thì lấy dừa về mà trồng, nên mỗi làng ít ra cũng hai ba trăm cây, có làng đến năm sáu trăm cây đã phát gần hết rồi. Như vậy trong năm bảy năm nữa mỗi làng sẽ có một cái mỏ lợi không phải là ít. Cứ tính phác ra mỗi cây mỗi năm lấy một đồng bạc thì dân nào sau này cũng sẽ có một cái công lợi để làm những việc công ích cho làng.

NHẬN DỊP BẠC CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng
Kiến tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những món hàng sau này: Giấy poi tây ở khắp bao, cũng là các thứ Bao gọc Rạc Xanh, rực Tím, bao cổ, bao mới. đến cổ cổ. Kiện tôi lại có bán các thứ: Nước Hoa, Sáp Thơm và Bột Mặt hiệu «EDAC». Nhân dịp giá tiền bạc hãy cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. So giá bây giờ với mấy tháng trước, thì mất đồng bạc ba tới 0$25, vậy hãy giá được bao nhiêu tôi xin kiến của qui-khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bổn hiệu cổ biết cho là sự thực, nhưng gia mua ngay, bắt nói đợi nay chính là cơ hội mà không nên hàng trên nay bán chạy lắm. Kính cáo.
ĐỒ-LONG, 98, Rue des Pavillons-Noirs số 98, Phố Hàng Mũ-Mây) Hanoi
3007

Trung Bắc kỳ Lâm-sản Công-ty
(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-cương)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Kèn
ĐIỆN-THOẠI SỐ 150
CỦI, THAN,
GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tốt có tiếng, cả cây từ 7 tấc trở lên để làm cột nhà.
RỪNG, NỨA và các thứ lâm-sản nước Nam.
Có xưởng tại Bép-cầu, Yên-viên, Gialâm

COMPAGNIE DES MACHINES A COUDRE
« SINGER »
Nhất nghệ tinh nhất thân vinh
Phàm ở đời bất luận là người nước nào, hoặc nam-giới hay nữ-giới biết được một nghề mấy khôi mang tiếng với đời là người vô dụng. Thỏ buồi cạnh-chanh, thì giờ vàng ngọc. Thế thì bách nghệ phải nên tìm nghề gì làm cho được chóng quen, học cho được chóng biết, đỡ tốn thì giờ, công-phu không mấy, Công việc nhẹ nhàng chẳng phải giãi nắng giầm mưa. Nghề nghiệp thanh danh không phải giầm sương giãi gió. Thế thì chi bằng học nghề khâu máy, chả mất mấy tí công phu mà ra người có nghề, Nhà giầu mà biết nghề khâu máy thì giúp được nhiều việc trong gia-đình và đỡ mất thì giờ bỏ phí. Nhà nghèo mà biết được nghề khâu máy thì kiếm được lợi hàng ngày chẳng phải làm than vất vả.

Máy khâu của bản công-ty kể khắp hoàn cầu đâu đâu cũng đều biết, thật là một nhà máy lão luyện chỉ chuyên trị về nghề máy móc. Bản công-ty cũng đã tìm mọi cách tiện lợi như bán góp cho các quý-khách để góp dần từng tháng. Nay bản công-ty muốn cho các nữ giới nào có gia đình giáo-dục điều được biết nghề máy khâu. Vậy nay bản công-ty đã dùng sẵn những người Nữ-giáo chuyên dạy nghề khâu máy để đi dạy các nhà nữ-giới nào chưa biết và cho mượn cả máy mà học tập. Không lấy tiền công giầy mà máy cũng không lấy tiền thuê. Bản công-ty có dùng nhiều người đi chiêu hàng và có mang theo những kiểu mẫu lợi dụng của cái máy khâu để các quý-khách xem, nếu ai muốn hỏi điều gì xin cứ hỏi những người đi chiêu hàng sẽ biết, hoặc quá bộ lại bản công-ty chi điếm tại: Số nhà 42 Phố Phúc Kiến, Hanoi sẽ xin sẵn lòng thừa tiếp.
TRẦNG-GIA Công ty
Kim máy bán mỗi tá sáu hào (0$60) Cần bạch

Cần nhiều thợ nguội
Hỏi lại sở Phạm-văn-Phi ở Vinh nên cần ngay

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi
Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc:
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine
3001 Giá 1$30 một hộp

Dù các ngài đau dạ dày đến tắt nào mặc lòng, hễ dùng:
Thuốc bột Saint André
thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.
Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.
Thuốc bột Saint André
lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...
Giá bán: 0$85 một lọ
Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
9, Rue Paul Bert, Hanoi
3002

Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA 7 R. du Chanvre Hanoi — Tél. 250
Bán buôn: MÁY ĐÁNH LỬA (briquet), đá vàc máy đánh lửa (pierre pour briquet) GIẤY « FRESCO HỒNG-KONG để may áo mi-saison mùi gris clair, résida và gris foncé — Xin viết thơ lấy giá và mẫu.

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc
Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất cần. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.
Giá tiền: 1$30
Pommade Ribal
Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm chóng lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc này dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.
Giá tiền: 0$80
Bán tại hiệu Bào-chế
L. BLANC
81, phố Paul-Bert, Hanoi
3005

VỆ-SINH-BÁO
Direction: 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 95
Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được *ngót một vạn bức thư xin gửi cho báo biếu không*. Vậy chi nay mai là hết số **báo biếu không** và Báo-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kíp gửi, kẻo muộn.
Nay làm sổ mới, vậy ngài nào *xưa nay vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho* thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.
Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài *viết thư thật vắn-tắt*, và cốt nhất là *biên tên và chỗ ở cho rõ*.
Ở góc bức thư, xin *để lo tên tỉnh* các ngài ở vào nữa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tỉnh nào vào tỉnh ấy cho tiện.
3002 Vệ-SINH BÁO

POSTES RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.
Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi
Hòm bỏ thơ của sở giây thép phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thư từ bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.
Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tín chỉ, nhận thơ recommandé, bán và phát những Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.
Các ngài có cần nỗi điều gì xin cứ đến đấy lúc nào cũng có người chực tiếp.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI
Bản-hội sắp mở một:
Cuộc hát đấu rất rực rỡ
Tuồng Nam, tuồng Bắc, chèo Kim, chèo cổ cải-lương đủ các giọng, các lối và các điệu.
Có giải thưởng to
Nay hiện đã có lính 50 vai vừa đào, vừa kép ở Hanoi và các tỉnh về, tinh-nguyện xin hát.
Bạn hát còn ai muốn dự cuộc này thì gửi giấy ngay cho bản-hội trước ngày 30 octobre 1926.
Khi nào khai diễn bản-hội sẽ loan-báo trước, và sẽ mời các quý-khách cùng các hội-viên đến chứng giám.
Tối thứ năm 21 Octobre
Hát chèo
SÙNG SƠN THÁNH MẪU
Tối thứ sáu 22 Octobre 1926
Hát tuồng
TAM-KHÍ CHU-DU
Tối thứ bảy 23 Octobre 1926
Diễn hai tích tuồng:
1· TRIỆT GIANG PHÙ A-ĐẦU
2· PHÓ-HỘI LỖ-TÚC
Từ hôm bản-hội mộ được bạn hát tuồng toàn người Bắc diễn, buổi nào cũng được các quý-khách hoan-nghênh lắm. Vậy đến ngày chủ-nhật 24 octobre 1926 này bản-hội xin chọn một tích tuồng đặc-biệt để hiến các cô các cậu học-sinh trong thành-phố. Đúng một giờ chiều khai diễn. *Giá chỗ ngồi ở dưới nhà từ hạng nhất đến hạng ba lấy đều nhau mỗi ghế là một hào (0 p.10).* Ai lấy vé trước thì được ngồi hạng nhất.
Còn trên gác thì để riêng mới các hội-viên cùng gia-quyến lại xem.
Ông bà Hội-viên nào muốn mang quý-quyến lại xin nhớ mang theo giấy vào cửa. Bán vé từ tối thứ bảy.
Ngày chủ nhật 24 Octobre 1926
Diễn tích
HẠ VŨ-VƯƠNG
DU GIANG-NAM
3006

Tại hiệu CHARMEUSE
Phố LIÊN-TRÌ, số 43, HÀ-NỘI
(Cuối đường hàng Kèn, bên tay phải, sau Hội-chợ)
CÓ BÁN:
Các thứ mũ đàn-ông, đàn-bà, trẻ-con;— tất tay, tất chân, khăn; — áo đàn-bà, con-gái;— tạp hóa; — giầy đàn-ông; — khăn bàn, khăn ăn, khăn mặt, khăn tắm, khăn giải giường; — các thứ vải; — áo *so-mi* đi lễ, người-lớn, trẻ-con, áo *so-mi cellular*, áo-ngủ; — đồ chơi, vân vân.
Vừa mới sang mũ cát-két cho sốp-phơ, khăn quàng cổ lụa.
Hiệu « CHARMEUSE » BÁN THEO GIÁ QUAN TIỀN TẤY RẤT RẺ
3004

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc về những bình lẻ, làm trò-cười cho mẻ-coa và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê chai lớn: *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình, kì-dị làm la mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, tại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ các cao bạc ở ngoài vỏ hộp có in chữ đỏ như trong thứ in ở trang này mới là thuốc thật.

Người này thì dùng một thứ thuốc nhằm rửa răng. Hơi thở nặng, và đầy những vi-trùng.

Người này thì dùng thuốc **DENTOL** Hơi thở thơm như hoa hồng

Thuốc DENTOL chế theo mọi việc khảo nghiệm của ông Pasteur. Trừ vi-trùng trong miệng. Ngăn và trừ bệnh sún, bệnh đau lợi và đau họng. Dùng may bữa, là thấy răng trắng, mất hẳn xỉn.

Trong miệng có hơi mát dễ chịu và lâu bền. Cái công-hiệu trừ trùng ít ra được 24 giờ.

Lấy nguyên-chất bôi vào hòng mà dùng, thì trừ ngay được bệnh đau răng.

Các hiệu bán nước hoa, và bào-chế đều có bán.

Bán buôn tại: Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Bệnh hao mòn, kém sức, yếu đuối. đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Nó làm cho kém hẳn chân huyết đi mà chính chân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta cần phải bồi bổ ngay vào chân huyết. Muốn bồi bổ cho chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa chóng khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu máu, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh giáp, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Đàn bà sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay sức khỏe.

Các ông bác-sĩ đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt đã chữa khỏi bệnh cho hàng ngàn hàng vạn người.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả. 3045

MÁU XẤU LÀM TRỞ NÊN MAU GIÀ

Sự vận động máu me của người đờn-bà không tốt, nó làm cho nghịch với sự sanh sản, thường sanh ra: đau bụng, chóng mặt, hồi hộp, hơi nóng nhiều, mọc mụn ra nơi da, ấy là dấu nó chỉ bởi máu xấu nó sanh bịnh hoạn. lại nó làm cho mau già.

Nhiều người đờn-ông cũng bởi máu nó cũng sanh ra nhiều chứng như vậy.

Muốn tránh cho khỏi những điều ấy thì mau kiếm thuốc uống liền, lo sửa máu me lại cho tốt, hầu tránh cho khỏi những bịnh sấy ra vì máu.

Bây giờ có thứ thuốc:

DÉPURATIF RICHELET

nó làm cho máu xấu trở nên tốt.

Có nhiều bịnh cũ mà nhờ bởi thuốc *DÉPURATIF RICHELET* nó cứu khỏi.

Mấy nhà thuốc đều có bán, chỉ trừ tại nhà thuốc chính của ông L. Solirène ở ngang nhà ga tây, Saigon.

Nếu rải mà hết thì gởi ngay qua hàng của Labora oire de L. RICHELET de Sedan, 6 Rue de Belfort, BAYONNE Basses Pyrénées).

MỘT HỘP THIỆT THUỐC HƯỜN VALDA

dùng trúng lý, ngậm phải lúc thì đủ ngăn ngừa

Khỏi đau đóc giọng, Khỏi đau phải và đủ trừ các bịnh

NHỮNG LÀ

Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đau nhiệt nồi xám, vân, vân.

MÀ NHỨT LÀ PHẢI ĐỜI CHO ĐƯỢC THIỆT THUỐC HƯỜN

- VALDA -

bán đựng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu

- VALDA -

mới thiệt phải

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Nhà-xanh

Buổi văn-minh cải-lương chế-tạo,
Đăng mấy lời kính-cáo đồng-bang.
Hà-nội số 6 hàng Ngang.
Chính hiệu Nam-thịnh bán hàng rẻ thay
Trong nhà có cả thợ may,
Mới mượn người cắt ngày giờ khéo
Tùy lòng khách lấy xanh-lè, ghé.
Theo được như ý chẳng hề có sai.
Hai xườn cho chí hai vai,
Đều được phẳng cả chẳng hoài hỏng chi
Cổ-dôm cổ-đọn một khi,
Văn minh mất mới cổ thì lại cao.
Kính trình quý-khách đồng-bào,
Muốn mặc đẹp đẽ thì vào may qua.
Lời nói chẳng dám sai ngoa,
Chắc rằng có đến may qua mới tường.
Tôi trông quí chức đi đường,
Thiếu ông mặc áo vai thường vận siêu
Chẳng qua nhiều chỗ làm liều,
Vậy xin kính cáo mấy điều thực ngôn.
NAM-THỊNH Tailleur
Số 6, phố hàng Ngang (Hanoi)
kính-cáo 3015

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

VÈY ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dàn bà ở cữ* . . . . . *Một litre:* 2$40

Trước khi ăn cơm nên uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* 1$25

GRANULE HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* 1$25

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh giáp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm nên 3 hay 4 muỗm.* . . . . . *Một chai:* 1$25

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều.* . . . . . *Một chai:* 0$80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu 3003

UỐNG RƯỢU QUINQUINA

PHẢI TÌM THỨ HIỆU CON VOI

(Quinquina Edouard Dubonnet & Labussière)

飲之強健益壽延年

Thứ ấy mới bổ

Rất thơm ngon!

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom Penh. 1007

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE

PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến hiệu là thường — Không sốt

Để lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt. . . . . 0$90

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi 3005

L'Anémie

Bịnh đau máu

hễ mang lấy thì nặn nề khó chịu càng ngày thôn mòn ốm gầy. Nên ai có bịnh khó-hiểm ấy thì phải biết vùng-vẫy mau lo uống thuốc liều PILULES PINK, là thuốc bổ máu, bổ gân cốt một cách thần-hiệu.

Thuốc liều **PILULES PINK** có bán cùng các nhà bán thuốc.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

MÙA SĂN 1926 1927

MÁY THÁO KÉP và đóng kép, kiểu Anglais		0$80
ĐẠN TỔNG J. R., cal. 12 et 16, la boîte de 12.		0$[illegible]
NÃ TỬ có chất nhựa, cal 12 et 16, mỗi bao nặng 250 grammes.		1$00
TÚI ĐEO bằng toile havane, rabat cuir, có túi gai.		2$75
GIẢY ĐEO ĐẠN bằng toile havane, ống bằng da.		1$25
VẢI TRẮNG mỗi hộp nặng 250 grammes.		0$40
LIỆU đong chì và đong thuốc T và M.		0$80
VỎ ĐẠN xanh bán thuốc đen, cal. 12.	Một trăm.	1$60
cal. 16.	»	1$55
VỎ ĐẠN mùi da cam bán thuốc T, cal. 12.	Một trăm.	3$20
cal. 16.	»	3$00
VỎ ĐẠN (saumon) bán thuốc T, cal. 12.	Một trăm.	2$80
cal. 16.	»	2$70
ĐẠN GHÉP đủ các hạng	Mỗi tối 5 kil.	2$30
THUỐC BIN	Mỗi hộp 100 gr.	0$40
THUỐC T.	Mỗi hộp 100 gr.	1$10

Có bán đủ các thứ súng thượng hảo-hạng « DARNE » « CHARLIN » « VERNEY CARRON »

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đằng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐÓ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILIOT

VÌ MÙA MƯA

Sang Lào phải đi lối Đông-hà

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

LƯỢT ĐI

Đông-hà cứ thứ ba chạy lên Laobao ngủ, sáng hôm sau đi đến Savanakhet dáp chuyến tàu thủy sang Vientiane.

LƯỢT VỀ

Savanakhet cứng năm thứ hai chạy đến Schepour ngủ, chiều hôm sau tới Đông-hà.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi xin đánh giây-thép cho biết trước hai mươi bốn giờ để bản-ty liệu sắp xe cho đủ.

Đường đi Huế và Vinh-ly đi Nghĩa-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHANVANPHI, Vinh, Đông-hà, Vinh-ly, Thakhek hay là Hanoi 3013

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)